

คู่มือคำถาม-คำตอบที่พบบ่อย (Frequent Question and Answer : FQA)

สารบัญ

หน้า

- 1-17 ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index : CPI)
- 1-4 ดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer Price Index : PPI)
- 1-4 ดัชนีราคาระหว่างประเทศ (International Price Index : IPI)
- 1-30 ดัชนีการก่อสร้าง (Construction Material Index: CMI)
- 1-17 ดัชนีวัฏจักรเศรษฐกิจ (Business Cycle Index: BCI)
- 1-2 ดัชนีและข้อมูลเศรษฐกิจภูมิภาค (Regional Price Index : RPI)
- 1-9 ภาพรวมดัชนีราคา (Price Index : PI)

วัตถุประสงค์

สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า

คู่มือคำถาม-คำตอบที่พบบ่อย (Frequent Question and Answer: FQA) ของดัชนีเศรษฐกิจการค้า เป็นการรวบรวมจากกระดานถาม-ตอบ ดัชนีฯ ใน www.price.moc.go.th และบทความ สารระ ปกณะความรู้ของแต่ละกลุ่มงานในสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าที่เขียน ขึ้นมา ซึ่งเป็นการปรับปรุงหนังสือถาม-ตอบดัชนีที่จัดทำไปแล้วในปี 2549 ให้ทันสมัยและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น เพื่อรวบรวมจัดทำเป็นรูปเล่มแจกให้ เจ้าหน้าที่เพื่อเป็นแนวทางการให้บริการเมื่อมีผู้สอบถามข้อมูลดัชนีของ สำนัก รวมถึงนำเผยแพร่ในเว็บไซต์ของสำนักเพื่อเผยแพร่ความรู้โดยตรง ให้กับผู้ใช้บริการ ซึ่งนับเป็นกิจกรรมหนึ่ง ภายใต้แผนงานการก้าวสู่ความ เป็นเลิศการให้บริการดัชนีเศรษฐกิจการค้า ของคณะทำงานค่านิยมสำนัก ดัชนีเศรษฐกิจการค้า

คณะทำงานกลุ่มย่อยเพื่อจัดทำคู่มือคำถาม-คำตอบที่พบบ่อย หวังเป็น อย่างยิ่งว่าคู่มือดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาการให้บริการของ สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าตามค่านิยม “การบริการด้วยใจ” ซึ่งเป็นหนึ่งใน ค่านิยมสำคัญของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ รวมถึงผลักดันการก้าว ไปสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศในการให้บริการต่อไปในอนาคต

ดัชนีราคาผู้บริโภค
(Consumer Price Index : CPI)

การเปรียบเทียบราคาผู้บริโภค

คำถาม : หากต้องการเปรียบเทียบราคาผู้บริโภค/หมวดยาสูบและแอลกอฮอล์ระหว่างจังหวัดหรือภาคในปีเดียวกัน จะต้องทำอะไรถึงจะได้ข้อมูล

CPI ตอบ 1. หากต้องการเปรียบเทียบราคาผู้บริโภค (ราคาขายปลีก) สามารถเปรียบเทียบกันได้เลย แต่ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ไม่สามารถนำเปรียบเทียบระหว่างจังหวัด หรือ ระหว่างภาคได้ เนื่องจากตะกร้าค่าใช้จ่ายของครัวเรือนไม่เท่ากัน กล่าวคือ ดัชนีราคาผู้บริโภคเกิดจากการคำนวณด้วยราคาขายปลีกถ่วงด้วยค่าใช้จ่ายของแต่ละจังหวัดสำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัด และถ่วงด้วยค่าใช้จ่ายของภาคสำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป

2. ข้อมูลราคาหมวดยาสูบและแอลกอฮอล์สามารถดูได้ที่

<http://www.price.moc.go.th/province/index.asp>

การใช้จ่ายของรัฐบาลกับเงินเฟ้อ

คำถาม : การใช้จ่ายของรัฐบาลสามารถทำให้เกิดเงินเฟ้อได้หรือไม่ ถ้าได้กรณีใดบ้าง

CPI ตอบ การใช้จ่ายของรัฐบาลจะมีผลให้มีปริมาณเงินเข้ามาหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น อำนาจซื้อของประชาชนเพิ่มขึ้น เป็นผลให้ Demand ในสินค้าเพิ่มสูงขึ้น

1. กรณีไม่ทำให้เกิดเงินเฟ้อ ถ้าการผลิตสินค้ายังไม่เต็มประสิทธิภาพ สามารถเพิ่ม Supplyสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นได้ ก็จะไม่ทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น เนื่องจากการผลิตสินค้าเพิ่ม กรณีนี้ ต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าจะลดลง

2. กรณีทำให้เกิดเงินเฟ้อ ถ้าการผลิตสินค้าเต็มประสิทธิภาพแล้วการจะเพิ่มผลผลิตได้ จะต้องลงทุนเพิ่ม เช่น เพิ่มเครื่องจักร จะทำให้ต้นทุนต่อหน่วยสูงขึ้น ผู้ผลิตต้องปรับราคาสูงขึ้น ก็จะส่งผลให้เงินเฟ้อสูงขึ้นได้

ราคาน้ำมันกับเงินเฟ้อ

คำถาม : จากที่กล่าวว่า ราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลทำให้เกิดเงินเฟ้อในระบบเศรษฐกิจได้ ... อยากทราบว่ามีการคิดคำนวณเงินเฟ้อที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันได้อย่างไร

CPI ตอบ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่สูงขึ้นจะมีผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อ คือ ทำให้ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนที่เป็นตัวแทนการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภค ในส่วนของน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น โดยจะเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนน้ำหนัก ณ ปีฐาน 2541 ในการคำนวณของน้ำมันเบนซิน 95 เบนซิน 91 และดีเซลหมุนเร็ว เป็นร้อยละ 44.36, 27.60 และ 14.59 ตามลำดับ ซึ่งการปรับราคาน้ำมันเบนซินสูงขึ้นลิตรละ 60 สตางค์ 2 ครั้งในเดือนมิถุนายน 2547 ซึ่งมีผลต่อดัชนีราคาผู้บริโภคเดือนมิถุนายน 2547 สูงขึ้นจากเดือนพฤษภาคม 2547 ร้อยละ 0.18

inflation=growth rate

คำถาม : อัตราเงินเฟ้อที่ประกาศให้ทราบนั้น เป็นอัตราเงินเฟ้อเมื่อเทียบกับปี 1998 เป็นปีฐานใช่หรือไม่ ถ้าใช่ก็เท่ากับว่าอัตราเงินเฟ้อที่ใช้ ถือได้ว่าเป็น Growth rate ได้หรือไม่ ถ้าต้องการทราบอัตราเงินเฟ้อที่แท้จริงจะหาได้อย่างไร (ไม่ต้องการเทียบปีฐาน)

CPI ตอบ 1. อัตราเงินเฟ้อที่ประกาศส่วนใหญ่เป็นการเปรียบเทียบของดัชนีราคาผู้บริโภคปีต่อปี โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคที่เป็นฐานเดียวกัน แต่ไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบกับปีฐานเท่านั้น

2. growth rate คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงปีต่อปี เช่น growth rate inflation อัตราเงินเฟ้อ หรือ growth rate GDP การเปลี่ยนแปลงของอัตราการเจริญเติบโตของประเทศ ส่วนการหาอัตราเงินเฟ้อที่แท้จริงค่อนข้างยาก ดังนั้นส่วนใหญ่จะใช้ดัชนีราคาผู้บริโภค ซึ่งเป็นตัววัดที่ง่ายที่สุด เพราะจะทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าได้ทันที

RHS และ LHS

คำถาม : อยากทราบว่าหน่วย % RHS หรือ % LHS ที่แสดงในเงินเพื่อ
ความหมายคืออะไร

CPI ตอบ ส่วนใหญ่จะย่อ RHS และ LHS เวลาแสดงข้อมูลด้วยกราฟ
โดยเฉพาะข้อมูลที่มี scale ที่ค่อนข้างต่างกัน จึงต้องทำแกน Y ไว้ทั้งด้านซ้าย
และด้านขวาของกราฟ และหลังชื่อตัวแปรจะใส่ตัวย่อ LHS (Left Hand Side)
และ RHS (Right Hand Side) เพื่อให้สามารถรู้ scale ของข้อมูลแต่ละตัว
อย่างไรก็ตาม หากมีนอกเหนือจากนี้ ก็ขึ้นอยู่กับคำนิยามที่ตั้งไว้

อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน และอัตราเงินเฟ้อทั่วไป

คำถาม : ความหมาย (คำนิยาม) ของอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน และอัตราเงินเฟ้อ
ทั่วไป ทั้ง 2 คำ มีข้อแตกต่างกันอย่างไร

CPI ตอบ 1. อัตราเงินเฟ้อทั่วไป คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคา
ผู้บริโภคที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาขายปลีกสินค้าและบริการโดยเฉลี่ยที่
ผู้บริโภคทั่วไป จ่ายเพื่อ ซื้อสินค้าและบริการจำนวนหนึ่ง ณ เวลาหนึ่ง ๆ เทียบ
กับปีฐาน โดยการสำรวจราคาสินค้าและบริการทั่วประเทศ ครอบคลุมหมวด
อาหารและเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม เคหสถาน การตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล
ยานพาหนะ การขนส่ง การสื่อสาร การบันเทิง การอ่าน การศึกษา ฯลฯ
เพื่อนำมาคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป

2. อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคา
ผู้บริโภค ที่คำนวณจากรายการสินค้าและบริการ โดยคำนวณจากดัชนีราคา
ผู้บริโภคทั่วไปของประเทศที่หักรายการสินค้ากลุ่มอาหารสด และสินค้ากลุ่ม
พลังงาน ซึ่งสินค้าที่หักออกมีความเคลื่อนไหวขึ้นลงบ่อยตามฤดูกาล และอยู่
นอกเหนือการควบคุมของนโยบายการเงิน เหลือแต่รายการสินค้าที่ราคา
เคลื่อนไหวตามกลไกตลาด

การปรับเงินเดือน

คำถาม : หากจะปรับตารางอัตราเงินเดือนให้เหมาะสมสำหรับปี 2549 จะใช้
อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภคประเทศ ชุดทั่วไป โดยใช้ ดัชนีรวม
มค-ธค 2547 คือ 2.7 และ 2548 คือ 4.5 ผลต่างคือ 1.8 เปอร์เซ็นต์ มาเป็น
แฟกเตอร์ คือเพิ่ม 1.8% ในอัตรา ปี 2548 เพื่อใช้เป็นอัตราเงินเดือน 2549 จะ
เหมาะสมหรือไม่

CPI ตอบ การปรับอัตราเงินเดือนให้เหมาะสมสำหรับปี 2549 นั้น ควรใช้
อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศ ปี 2548 คือ ร้อย
ละ 4.5 มาเป็นตัวปรับ เนื่องจากเป็นเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคา
ผู้บริโภคของปี 2548 เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ซึ่งหมายความว่า ค่าครองชีพ 100
บาท ในปี 2547 เพิ่มขึ้นเป็น 104.5 บาท ในปี 2548 นั้นเอง

ปัจจัยที่กระทบต่อเงินเฟ้อ

คำถาม : ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเงินเฟ้อ

CPI ตอบ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเงินเฟ้อ 2 สาเหตุ

1 ด้านผู้ซื้อ หรือ เงินเฟ้อที่เกิดด้านอุปสงค์ (demand-pull inflation) ได้แก่ รายได้ ปริมาณเงินที่มีในมือผู้ซื้อ ราคาสินค้า ภาวะภาษี
ทางอ้อม และภาระดอกเบี้ย

2 ด้านผู้ขาย หรือ เงินเฟ้อที่เกิดด้านต้นทุนที่จะกระทบอุปทาน
รวม (cost-push inflation) ได้แก่ ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ค่าพลังงานและค่า
ขนส่ง ค่าภาษี ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการผลิตสินค้า และราคาสินค้าที่ขายได้

จะเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเงินเฟ้อ เช่น ราคาน้ำมันและ
อัตราดอกเบี้ย จะกระทบอัตราเงินเฟ้อทั้งด้านอุปสงค์และด้านต้นทุน ในขณะที่
อัตราแลกเปลี่ยนซึ่งส่งผลกระทบต่อมูลค่าการนำเข้าโดยเฉพาะในส่วนของ
สินค้าทุนอันจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนในที่สุด

Real gdp

คำถาม : สามารถนำดัชนีราคาผู้บริโภคไปใช้ในการหาค่าของ real gdp ได้หรือไม่

CPI ตอบ ดัชนีราคาผู้บริโภคสามารถนำไปปรับค่าที่แท้จริงได้ ไม่ว่าจะเป็น GDP ค่าของเงิน หรือตัวมูลค่าอื่นได้

วิธีคำนวณตัวเลขอัตราเงินเฟ้อ

คำถาม : ข้อมูลที่ประกาศในหน้า ตารางสรุปดัชนีราคาผู้บริโภค เช่น เดือน ก.ย. 48 ทั้งประเทศ อยู่ที่ 112.0 แล้วจากตัวเลขนี้เงินเฟ้อคือเท่าไร มีวิธีการคำนวณแบบไหน

CPI ตอบ ข้อมูลที่ปรากฏในตาราง ดัชนีราคาผู้บริโภคเดือนกันยายน 48 ทั้งประเทศ เท่ากับ 112.0 หากต้องการทราบว่าอัตราเงินเฟ้อเท่าไรนั้น มีวิธีการคำนวณดังนี้

1. คำนวณหาอัตราการเงินเฟ้อของดัชนีเดือนกันยายน 48 มี 3 ลักษณะ คือ

1.1 เทียบเดือนก่อนหน้า (ก.ย. 48 เทียบกับ ส.ค.48)

$$= [(112.0-111.2.0) / 111.2.0] \times 100 = 0.7 \%$$

หมายความว่า เงินเฟ้อเดือน ก.ย.48 เมื่อเทียบกับ ส.ค.48 สูงขึ้นร้อยละ 0.7

1.2 เทียบเดือนเดียวกันปีก่อน (ก.ย. 48 เทียบกับ ก.ย.47)

$$= [(112.0-105.7) / 105.7] \times 100 = 6.0\%$$

หมายความว่า เงินเฟ้อเดือน ก.ย.48 เมื่อเทียบกับ ก.ย.47 สูงขึ้นร้อยละ 6.0

1.3 เทียบกับเฉลี่ยระยะเดียวกันของปีก่อน (ม.ค.-ก.ย.48 /

ม.ค.-ก.ย.47)

$$= [(108.5-104.3) / 104.3] \times 100 = 4.0 \%$$

หมายความว่า เงินเฟ้อเฉลี่ย ม.ค. - ก.ย.48 เมื่อเทียบกับ ม.ค.-ก.ย.47 สูงขึ้นร้อยละ 4.0

การแก้ปัญหาภาวะเงินเฟ้อ

คำถาม : จะแก้ไขปัญหาภาวะเงินเฟ้ออย่างไร

CPI ตอบ ข้อสรุปจากธนาคารแห่งประเทศไทย

- ประชาชนจะได้รับความเดือดร้อนจากภาวะเงินเฟ้อ เนื่องจากสินค้าที่บริการมีราคาสูงขึ้น ถ้ารายได้เท่าเดิมฐานะและความเป็นอยู่จะต่ำลงจากเดิม

- คนที่มีรายได้ประจำ เช่น ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้รับบำนาญ พนักงานบริษัท จะได้รับผลกระทบค่อนข้างมาก เนื่องจากรายได้คงที่เท่าเดิมแต่ราคาสินค้าแพงขึ้น

- มี 2 ทางเลือก ทางเลือกแรกลดปริมาณซื้อสินค้าลงเพราะมีเงินเท่าเดิมหรือทางที่ 2 ซื้อสินค้าที่มีคุณภาพต่ำกว่าเดิม เพื่อให้ได้สินค้าเท่าเดิม

- เมื่อเงินเฟ้อสูงขึ้น แต่คนมีเงินมาจับจ่ายใช้สอยน้อยลง พ่อค้าแม่ค้าขายของไม่ค่อยได้ ก็จะหาวิธีแก้ไขโดยลดคุณภาพสินค้าที่ขาย จะได้ขายของราคาต่ำลงได้ ในที่สุดเศรษฐกิจจะตกต่ำลง

- เมื่อเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง เศรษฐกิจจะล่อตัวลง นักลงทุนก็จะตัดสินใจชะลอการลงทุนออกไปเพราะไม่มั่นใจว่าผลออกมาแล้วจะขายได้หรือไม่ ถ้าขายไม่ได้หรือขายได้ราคาต่ำก็มีโอกาสขาดทุน

- การที่สินค้ามีราคาเพิ่มสูงขึ้นทำให้รัฐบาลต้องใช้เงินงบประมาณมากขึ้นเพื่อจ่ายเงินเดือนข้าราชการ ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และจัดทำบริการสาธารณะ

- นอกจากนั้น รัฐบาลยังมีภาระให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน จากราคาสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้น

- สรุปแล้วเงินเฟ้อมีผลเสียกับทุกคนในประเทศ แต่ถ้าเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นเป็น เงินเฟ้อที่อยู่ในระดับเหมาะสม ก็จะเป็นผลดีกับคนส่วนใหญ่ เพราะการที่ราคาสินค้าสูงขึ้นเป็นแรงจูงใจให้ธุรกิจขยายการลงทุนเนื่องจากจะมีกำไร

จากการขายสินค้ามากขึ้น

- ทางแก้ด้านนโยบาย คือ การนำนโยบายการเงินมาใช้ หมายถึง การดำเนินงานของแบงก์ชาติเพื่อเข้าไปดูแลและจัดการด้านอัตราดอกเบี้ย และ/หรือ ปริมาณเงินเพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพ ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สินค้ากลุ่มอาหารสด

คำถาม : รายการสินค้ากลุ่มอาหารสดอยู่นอกเหนือการควบคุมของนโยบายการเงินหรือไม่ และ

1. ราคาพลังงานก็เป็นไปตามกลไกตลาดใช้หรือไม่ (เพราะเมื่อมีขาน้ำมันขาดแคลน ราคาจะขึ้น) ยกตัวอย่างหรืออธิบายเพิ่ม

2. อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน ที่คำนวณจากดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป หักออกอีก 91 รายการคิดเป็น 25 % ถ้าเช่นนั้นอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน จะใช้ประโยชน์ได้จริงหรือไม่ เพราะข้อมูลจะหายไป 25 %

CPI ตอบ 1. ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงจะขึ้นหรือลงตามกลไกตลาดต่างประเทศ รัฐบาลไทย ไม่สามารถเข้าไปควบคุมราคาน้ำมันดังกล่าวได้ การนำเข้าของน้ำมันเชื้อเพลิงของไทย ซึ่งเป็นต้นทุนต่อสินค้าหลายชนิด ย่อมมีผลกระทบต่อการขึ้นลงของสินค้าในประเทศด้วย นอกจากนี้ รัฐบาลจะมีนโยบายค้ำราคาหรือให้เงินอุดหนุน ซึ่งเป็นการนำเงินของรัฐบาลมาอุดหนุนเฉพาะระยะหนึ่ง ๆ เท่านั้น สำหรับราคาสินค้าเกษตรที่ขึ้นลงตามฤดูกาล ขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ ผลผลิตมากกว่า ราคาผลผลิตน้อยกว่า

2. อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Targeting) เพื่อธนาคารแห่งประเทศไทยนำไปดำเนินนโยบายการเงินของประเทศ ในการรักษาเสถียรภาพของราคาไม่ให้สูงเกินไป ดังนั้น ราคาสินค้าใดที่ไม่สามารถควบคุมได้ จึงตัดออกจากดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป

เครื่องใช้ภาวะเศรษฐกิจ

คำถาม : 1. การนำดัชนีราคามาเป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจควรจะนำดัชนีราคาขึ้นพื้นฐานหรือราคาทั่วไป มาเป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ

2. ถ้าอัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาสูงจะถือว่าอัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นได้หรือไม่

3. ดัชนีราคาผู้ใช้สามารถเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ ด้านไหนบ้าง

CPI ตอบ 1-2. การนำดัชนีราคาผู้บริโภคมาใช้เป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ โดยทั่วไปใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปเป็นเครื่องชี้วัดภาวะเงินเฟ้อของประเทศ ดังนั้นถ้าดัชนีราคาผู้บริโภคสูงขึ้นเท่าไร หมายถึง อัตราเงินเฟ้อของประเทศสูงขึ้นเท่านั้น

สำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐานเป็นดัชนีที่คำนวณจาก ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป แต่หักรายการสินค้าประเภทอาหารสด และพลังงานออก เนื่องจากอาหารสดเป็นสินค้าฤดูกาล และพลังงานซึ่งเป็นสินค้านำเข้าจากต่างประเทศไม่สามารถควบคุมได้ ใช้สำหรับเป็นตัวกำหนดเป้าหมาย ในการหามาตรการแก้ไข ในด้านนโยบายการเงิน และนักวิชาการนำไปคำนวณแบบจำลองพยากรณ์ได้

3. ดัชนีราคาผู้บริโภคสามารถเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ โดยเป็นตัวชี้ภาวะเศรษฐกิจตัวหนึ่ง ในฐานะอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งจะวิเคราะห์ร่วมกับ GDP อัตราดอกเบี้ย เป็นต้น ถ้าอัตราเงินเฟ้อสูงกว่า GDP แสดงว่ารายจ่ายมากกว่า รายได้และถ้าประกอบกับอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราเงินเฟ้อ แสดงถึงภาวะเศรษฐกิจไม่ดีนัก

เงินเฟ้อ:ดัชนีราคาผู้บริโภค

คำถาม : เงินเฟ้อกับดัชนีราคาผู้บริโภคใช้ตัวเดียวกันหรือไม่ และอัตราเงินเฟ้อคือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภคใช้หรือไม่

CPI ตอบ เงินเฟ้อกับดัชนีราคาผู้บริโภคใช้ตัวเดียวกัน โดยอัตราเงินเฟ้อก็คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภคที่ค่าเป็นร้อยละ ส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นจำนวนตัวเลข เป็นความเข้าใจที่ถูกต้อง

อัตราแลกเปลี่ยน

คำถาม : ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนส่งผลกระทบต่อมูลค่าการนำเข้าโดยเฉพาะในส่วนของสินค้าทุนอันจะส่งผลกระทบต่อต้นทุน ดังนั้นต้นทุนสินค้าในอัตราเงินเฟ้อมีอะไรบ้าง มีส่วนกระทบมากน้อยขนาดไหน รายการสินค้าที่เน้นมีอะไรบ้าง

CPI ตอบ ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจว่า เงินเฟ้อเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง

1. เกิดจากแรงดึงอุปสงค์ ที่มาจากปริมาณความต้องการสินค้าและบริการมากกว่าที่มีอยู่ขณะนั้น และอาจมาจากการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงิน การดำเนินนโยบายการคลังภาครัฐ การเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ในต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมผู้บริโภค

2. เกิดจากต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น เช่น ปัญหาราคาสินค้านำเข้าซึ่งเป็นไปตามภาวะตลาดโลก การเพิ่มขึ้นของค่าจ้างแรงงาน การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนจึงเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเกิดต้นทุนภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งถ้าอัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นมากจะส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจถดถอย และส่งผลกระทบต่ออัตราค่าแรงที่สูงขึ้น ทำให้เกิดปัญหาการว่างงานตามมาโดยเฉพาะรายการสินค้านำเข้าประเภท ได้แก่

- 1) น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีผลกระทบอย่างมาก เพราะถือเป็น

ต้นทุนวัตถุดิบเกี่ยวเนื่องในผลิตภัณฑ์อื่นๆ

- 2) สารเคมี และเคมีภัณฑ์ต่างๆ

- 3) เวชภัณฑ์ เป็นต้น

อัตราแลกเปลี่ยนจะส่งผลกระทบต่อเงินเฟ้อผ่านราคาสินค้านำเข้า แต่อัตราแลกเปลี่ยนเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ราคาสินค้าส่งออกและนำเข้าสูงขึ้นหรือต่ำลง แต่สาเหตุสำคัญที่ทำให้ราคาสินค้าส่งออกและนำเข้าสูงขึ้นหรือต่ำลงคืออุปสงค์และอุปทานในตลาดโลก ฉะนั้น การที่ราคาสินค้านำเข้าในรูปเงินบาทเพิ่มขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อเงินเฟ้อ ก็ต่อเมื่อ สินค้านั้นเป็นสินค้าที่จำเป็น และนำเข้ามาเพื่อใช้ในประเทศ ถ้าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยหรือสินค้านำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออกก็จะไม่กระทบต่อเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยนจะส่งผลกระทบต่อตรงต่อราคาสินค้ากลุ่มพลังงานที่คำนวณอัตราเงินเฟ้อ ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซหุงต้ม ค่ากระแสไฟฟ้า ซึ่งมีสัดส่วนน้ำหนัก ณ ปีฐาน 2541 ในการคำนวณร้อยละ 4.23, 0.48 และ 3.49 ตามลำดับ นอกจากนี้จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอื่น ๆ ได้แก่ นมผง นมข้นหวาน น้ำมันพืช ผงซักฟอก ยาสีฟัน กระดาษชำระ ผ้านวมัย เป็นต้น

วิเคราะห์ดัชนีราคาผู้บริโภคหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

คำถาม : ความหมายของดัชนีผู้บริโภค และการนำดัชนีผู้บริโภคไปใช้ในการวิเคราะห์เศรษฐกิจหลังวิกฤตเศรษฐกิจอย่างไร ยกตัวอย่าง

CPI ตอบ ดัชนีราคาผู้บริโภค เป็นตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการโดยเฉลี่ยที่ผู้บริโภคจ่ายไป สำหรับกลุ่มสินค้าและบริการที่กำหนดหรือมีจำเพาะ เรียกว่า ตระกร้าสินค้า โดยการเปรียบเทียบราคาสินค้าในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ กับราคาสินค้าในช่วงเวลาเริ่มต้น เรียกว่า ปีฐาน ซึ่งกำหนดตัวเลขดัชนีเท่ากับ 100 ดัชนีราคาผู้บริโภค ใช้เป็นตัวชี้วัดอัตราเงินเฟ้อของประเทศ ซึ่งเป็นตัวชี้เศรษฐกิจตัวหนึ่ง ในการวิเคราะห์ จะพิจารณาถึงปัจจัย

ต่างๆ ที่มีผลกระทบต่ออย่างการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า เช่น บั๊จจี้ที่มีผลต่อต้นทุนการผลิต ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซหุงต้ม นอกจากนี้เป็นค่าสาธารณูปโภค ค่าภาษีสรรพสามิต และบั๊จจี้อื่นๆ ถ้าบั๊จจี้ต่างๆ มีผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้า จะทำให้อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น ซึ่งเป็นผลกระทบต่อการครองชีพของประชาชน และมีผลกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศด้วย

การซื้อของแบบเงินผ่อน

คำถาม : ผลกระทบของเงินเฟ้อที่มีต่อการซื้อของแบบเงินผ่อน

CPI ตอบ ผลกระทบของเงินเฟ้อ

1. ผลที่มีต่อความต้องการถือเงิน อำนาจซื้อของเงินที่อยู่ในมือของประชาชนลดลง (เงินจำนวนเดิมใช้ซื้อของได้ในปริมาณที่น้อยลง) แต่บุคคลมักจะพยายามรักษาระดับการบริโภคของตนให้อยู่ในระดับเดิม ทำให้ประชาชนมีความต้องการถือเงินเพิ่มขึ้นเพื่อให้พอเพียงกับระดับการใช้จ่ายหรือการบริโภคของแต่ละบุคคล ซึ่งความต้องการดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับขนาดของเงินเฟ้อที่เกิดขึ้น

2. มาตรฐานการครองชีพความอยู่ดีกินดีของประชาชนลดลง เมื่อราคาสินค้าแพงขึ้นประชาชนจะได้รับความเดือดร้อน แม้ว่ารายได้ที่เป็นตัวเงินจะเท่าเดิม (รายได้ที่แท้จริงลดลง) แต่ประชาชนจะรู้สึกจนลง

3. ผลที่มีต่อเจ้าหน้าที่และลูกหนี้ เมื่อเกิดเงินเฟ้อ เจ้าหน้าที่จะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เนื่องจากเงินที่ได้รับชำระหนี้ในปัจจุบันหรืออนาคตจะมีอำนาจซื้อลดลง เมื่อเทียบกับในขณะที่ยกยืมไป ตรงกันข้าม ลูกหนี้จะเป็นฝ่ายได้เปรียบเนื่องจากเงินที่ได้รับไปขณะยกยืมมีอำนาจซื้อสูงกว่า โดยเปรียบเทียบ กับเงินที่จะใช้ชำระหนี้ในอนาคต

4. ผลที่มีต่อระดับการผลิตและการลงทุนของประเทศ ขึ้นอยู่กับว่าภาวะเงินเฟ้ออยู่ในระดับใด ถ้าเป็นเงินเฟ้ออย่างอ่อนจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม เพราะช่วยกระตุ้นให้ผู้ผลิตลงทุนเพื่อการผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้ผลผลิตรวมของประเทศสูงขึ้น แต่ถ้าเงินเฟ้อที่ค่อนข้างรุนแรงหรือรุนแรงมากจะไม่เป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม กล่าวคือ เมื่อราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นมากกว่ากำลังซื้อของประชาชนที่มีอยู่ จะทำให้ผลผลิตที่ผลิตขึ้นมาแล้วไม่สามารถขายได้ เนื่องจากประชาชนไม่มีกำลังซื้อเพียงพอ ในที่สุดจะส่งผลให้ผู้ผลิตลดการลงทุน ทำให้ผลผลิตรวมของประเทศลดลง ประชาชนมีรายได้น้อยลง

5. ผลที่มีต่อดุลการค้าและดุลการชำระเงิน เมื่อเกิดเงินเฟ้อราคาสินค้าในประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับในต่างประเทศ ทำให้สินค้าที่ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศมีราคาแพงขึ้นเป็นผลให้ส่งออกได้น้อยลง ตรงกันข้ามจะมีการสั่งซื้อสินค้าเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อฐานะดุลการค้า ดุลการชำระเงินของประเทศทำให้มีสภาพเลวลง

IMF กับนโยบายทางการเงิน

คำถาม : ช่วงเกิดวิกฤตการณ์ ปี 41 IMF เข้ามามีบทบาททำกับเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก อยากทราบว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับอัตราเงินเฟ้อดัชนีราคาผู้บริโภคในส่วนไหนบ้าง

CPI ตอบ อัตราเงินเฟ้อดัชนีราคาผู้บริโภค ณ ช่วงเกิดวิกฤตการณ์ ปี 2541 และ IMF เข้ามามีบทบาททำกับเศรษฐกิจไทย มีผลทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของอัตราเงินเฟ้อหรือดัชนีราคาผู้บริโภค เป็นดังนี้ 2541 (ปีฐาน) = 8.1%, 2542 = 0.3%, 2543 = 1.6%, 2544 = 1.6%, 2545 = 0.7%, 2546 = 1.8%

จากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค แสดงได้ว่าคนไทยไม่ได้ตื่นตระหนกในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค ไม่มีการซื้อของตุนไว้บริโภค แต่จะใช้จ่ายอย่างระมัดระวังมากขึ้น เป็นผลทำให้อัตราเงินเฟ้อไม่สูงมากเกินไป ตามที่หลายฝ่ายคาดไว้ ถึงแม้ IMF เข้ามามีบทบาทกำกับเศรษฐกิจไทย

Core inflation และ headline inflation

คำถาม : core inflation และ headline inflation มีความแตกต่างกันอย่างไร และส่วนใหญ่ที่ใช้กัน คือตัวใด

CPI ตอบ 1. ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน (Core Consumer Price Index) หรืออัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (Core inflation) คือดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปที่หักรายการสินค้ากลุ่มอาหารสด (ซึ่งมีการเคลื่อนไหวขึ้นลงบ่อยและเป็นลักษณะตามฤดูกาล) และสินค้ากลุ่มพลังงานออก เหลือแต่รายการสินค้าที่ราคาเคลื่อนไหวตามกลไกตลาด

2. อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายวิเคราะห์ และติดตามนโยบายการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

3. ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป (Consumer price index) เป็นดัชนีที่ใช้วัดอัตราเงินเฟ้อของประเทศ หรือที่เรียกว่า Headline inflation ซึ่งในปัจจุบันคำนวณจากสินค้า 373 รายการ โดยมีปี 2545 เป็นปีฐาน (ปี 2545 ดัชนีเท่ากับ 100)

ประโยชน์

คำถาม : ผลที่ได้จากการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค เช่น ดัชนีราคาฯ เมื่อเราทราบว่ามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง แล้วเราได้ประโยชน์อะไรและนำไปใช้เพื่อประเด็นใดบ้าง

- CPI ตอบ** ประโยชน์ของดัชนีราคาผู้บริโภค มีดังนี้ คือ
1. ใช้วัดอัตราเงินเฟ้อของประเทศ
 2. ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาในการวางนโยบาย แผน และประเมินผลกระทบของนโยบาย และแผนต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจ
 3. ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาประกอบการปรับค่าจ้างเงินเดือน
 4. ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเงินบำนาญ เงินช่วยเหลือ หรือสวัสดิการต่าง ๆ
 5. ใช้ในการประเมินรายรับที่ควรจะเป็นในการทำสัญญาระยะยาว
 6. ใช้ในการหาค่าของเงินหรือมูลค่าที่แท้จริง

วิธีคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภค

คำถาม : ถ้า CPI เดือน ก.ย. 44 = 100 แล้วเดือน พ.ค. 47 จะเท่ากับเท่าไร และถ้า CPI เดือน ธ.ค. 40 = 100 แล้วเดือน ส.ค. 47 จะเท่ากับเท่าไร มีวิธีการคำนวณอย่างไร

CPI ตอบ ปัจจุบันดัชนีราคาผู้บริโภคใช้ปี 2541 เป็นปีฐาน (ปี 2541 = 100) แต่จากคำถาม ต้องการปรับให้เฉพาะเดือนที่สนใจเป็นฐาน (เท่ากับ 100) ทำได้ดังนี้

1 ปัจจุบัน CPI เดือน ก.ย. 44 = 104.1 และ พ.ค. 47 = 104.3 (ณ ปี 2541 = 100) ถ้าจะปรับให้ ก.ย. 44 = 100 แล้ว

$$\text{พ.ค. 47} = (104.3 \times 100) / 104.1 = 100.2$$

2 ปัจจุบัน CPI เดือน ธ.ค. 40 = 96.1 และเดือน ส.ค. 47 = 109.7
ถ้าจะปรับให้ CPI เดือน ธ.ค. 40 = 100 แล้ว
$$\text{ส.ค. 47} = (109.7 \times 100) / 96.1 = 114.2$$

เงินเฟ้อ

คำถาม : ถ้าอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปลดลง
หมายความว่าเกิดภาวะค่าของเงินลดลงซึ่งเรียกว่าเกิดภาวะเงินเฟ้อใช้หรือไม่

CPI ตอบ ไม่ใช่ การเกิดภาวะเงินเฟ้อเป็นการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาผู้บริโภค
ที่คำนวณมาจากราคาสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถ้าภาวะค่าของ
เงินลดลง หมายถึง การซื้อของต้องราคาแพงขึ้น แต่ยังไม่เรียกว่าภาวะเงินเฟ้อ
ทันที จะเรียกภาวะเงินเฟ้อต่อเมื่อราคาสินค้าขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อัตราเงินเฟ้อ

คำถาม : อัตราเงินเฟ้อคืออะไร สามารถนำไปใช้วัดอะไรได้บ้าง

CPI ตอบ อัตราเงินเฟ้อเป็นภาวะทางเศรษฐกิจที่ค่าของเงินลดลง เนื่องจากการ
เปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยของราคาสินค้าอุปโภค-บริโภค ที่จำเป็นแก่การครอง
ชีพของประชาชนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยวัดจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของ
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศ

เงินเฟ้อกับวิกฤตการณ์ราคาน้ำมันปี 2551

คำถาม : อยากทราบหลักการและสาเหตุของภาวะเงินเฟ้อในช่วงวิกฤตการณ์
ราคาน้ำมันปี 2551

CPI ตอบ ในช่วงวิกฤตการณ์ราคาน้ำมัน เริ่มขึ้นเมื่อในช่วงไตรมาสที่ 4
ของปี 2550 (ราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยในไตรมาสที่ 4 ปี 2550 อยู่ที่ 82.3
เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 3 ซึ่งอยู่ที่ 70 เหรียญสหรัฐ
ต่อบาร์เรล และไตรมาสที่ 2 อยู่ที่ 64.8 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล) และราคา
สินค้าเกษตรในตลาดโลก (ทั้งพืชอาหารและพืชใช้ป้อนอุตสาหกรรม
ทดแทน) ปรับตัวสูงขึ้น จนเป็นสาเหตุให้ต้นทุนการผลิตสินค้า และบริการ
สินค้าต่างๆเพิ่มขึ้น รวมถึงสินค้าอาหารปรับตัวสูงขึ้นเช่นกัน ส่งผลให้อัตรา
เงินเฟ้อในเดือนมิถุนายน และกรกฎาคม 2551 ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.9
และร้อยละ 9.2 (สูงที่สุดในรอบ 10 ปี นับตั้งแต่ปี 2541หลังวิกฤตเศรษฐกิจที่
มีปรับเพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ซึ่งปัญหาเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นในปี 2551 เป็น
เงินเฟ้อที่เกิดด้านต้นทุนที่จะกระทบอุปทานรวม (cost-push inflation)
เนื่องมาจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้นส่งผลต่อให้ต้นทุนสินค้า ได้แก่ ค่าวัตถุดิบ
ค่าแรงงาน ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการผลิตสินค้าเพิ่มสูงขึ้นตาม

การดำเนินนโยบาย 6 มาตรการ 6 เดือนของรัฐบาล

คำถาม : การดำเนินนโยบาย 6 มาตรการ 6 เดือนของรัฐบาลในช่วงครึ่งปีหลัง
ของปี 2551 จะช่วยบรรเทาภาวะเงินเฟ้อได้หรือไม่ อย่างไร

CPI ตอบ หลังจากที่รัฐบาลได้ดำเนินนโยบาย 6 มาตรการ 6 เดือนซึ่ง
ประกอบด้วยมาตรการลดภาษีสรรพสามติน้ำมันเชื้อเพลิง (เริ่มต้นตั้งแต่ 25 กรกฎาคม
2551) การชะลอปรับราคาก๊าซหุงต้มในภาคครัวเรือน การลดค่าใช้จ่ายค่า
สาธารณูปโภค (ได้แก่ ค่าน้ำประปา ค่ากระแสไฟฟ้า) และการลดค่าขนส่ง
มวลชน (รถโดยสารประจำทางและรถไฟฟ้า 3) ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1
สิงหาคม 2551 ส่งผลให้ดัชนีราคาผู้บริโภคในเดือนสิงหาคมลดลงร้อยละ 3
(เมื่อเทียบกับเดือนกรกฎาคม 2551) และเมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคม 2550
ดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 การใช้มาตรการดังกล่าวจะสามารถ
บรรเทาเงินเฟ้อได้ในช่วงที่มีการดำเนินมาตรการ อย่างไรก็ดีปัจจัยที่สำคัญที่จะ

เป็นตัวกำหนดสถานการณ์ของเงินเฟ้อ คือ ราคาน้ำมันในตลาดโลก

คาดการณ์อัตราเงินเฟ้อปี 2551

คำถาม : การคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อของปี 2551 จะมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมหรือไม่ อย่างไร

CPI ตอบ ารเงินเฟ้อเฉลี่ยของปี 2551 อยู่ที่ร้อยละ 6.5-6.9 ภายใต้สมมุติฐานที่ราคาน้ำมันอยู่ที่ราคา 113 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล และอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 34 บาทต่อเหรียญสหรัฐ ซึ่งในเดือนสิงหาคม 2551 ราคาน้ำมันอยู่ที่ 113.51 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล และราคาน้ำมันเฉลี่ยในช่วงแปดเดือนอยู่ที่ 108.49เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล

ดัชนีราคาผู้ผลิต
(Producer Price Index: PPI)

ความหมาย

คำถาม : ความหมายของดัชนีราคาผู้ผลิต ใช้วัดอะไร ใช้วัดต้นทุนการผลิตของภาคอุตสาหกรรมว่าสูงขึ้นหรือต่ำลงได้หรือไม่

PPI ตอบ ดัชนีราคาผู้ผลิต คือตัวเลขที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าที่ผู้ผลิตสินค้าในประเทศได้รับ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งเปรียบเทียบกับปีฐาน ไม่สามารถวัดต้นทุนการผลิตของภาคอุตสาหกรรมว่าสูงขึ้นหรือต่ำลงได้

ความสำคัญของดัชนีราคาผู้ผลิต

คำถาม : ดัชนีราคาผู้ผลิตมีความสำคัญอย่างไรบ้าง

PPI ตอบ เป็นดัชนีชี้วัดแนวโน้มการเกิดภาวะเงินเฟ้อของประเทศ กล่าวคือ ถ้าดัชนีราคาผู้ผลิตสูงขึ้นมากอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่า อาจเกิดภาวะเงินเฟ้อได้ ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน และกำหนดนโยบาย เพื่อลดระดับเงินเฟ้อไม่ให้สูงเกินจนทำให้ประชาชนผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อน

การชี้วัดผล

คำถาม : ดัชนีราคาผู้ผลิตสามารถใช้ชี้วัดอะไรได้บ้าง

1. ใช้ชี้วัดแนวโน้มภาวะเงินเฟ้อของประเทศ
2. ใช้ชี้วัดภาวะการผลิต การตลาด และการแข่งขัน กล่าวคือ

- ถ้าดัชนีราคาผู้ผลิตสูงขึ้นเล็กน้อย แสดงว่า ภาวะการค้าของสินค้าหรือสภาพของธุรกิจนั้นๆ ค่อนข้างมั่นคง

ถ้าดัชนีราคาผู้ผลิต สูงขึ้นหรือลดลงมากผิดปกติ แสดงว่าภาวะการค้าของสินค้าหรือสภาพของธุรกิจนั้นๆ เริ่มจะมีปัญหา เนื่องจากอาจเกิดภาวะเงินเฟ้อ เพราะการที่ราคาสินค้าสูงขึ้นมาก จะมีผลให้ผู้บริโภคลดการบริโภค ซึ่งเมื่อความต้องการ (Demand) ลดลง จะมีผลต่อการลงทุน

(Investment) ในธุรกิจนั้น ๆ เป็นลูกโซ่ไป ถ้าราคาสินค้าลดลงมาก หมายถึง ภาวะการแข่งขันสูงขึ้น หรือความต้องการลดลง ซึ่งจะมีผลต่อการลงทุนในธุรกิจนั้นๆ เช่นเดียวกัน

ดัชนีราคาผู้ผลิต

คำถาม : ดัชนีราคาผู้ผลิตของประเทศ แบ่งตามขั้นตอนการผลิต (SOP) คืออะไร ต่างจากดัชนีราคาผู้ผลิตชุด CPA อย่างไร

PPI ชุดโครงสร้างแบ่งตามขั้นตอนการผลิต (Stage of Processing : SOP) ประกอบด้วย 3 หมวดใหญ่ คือ

1. หมวดสินค้าสำเร็จรูป
2. หมวดสินค้ากึ่งสำเร็จรูป (แปรรูป)
3. หมวดสินค้าวัตถุดิบ

ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าที่ผู้ผลิตได้รับในแต่ละขั้นตอนการผลิต ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้แนวโน้มของราคาในขั้นตอนที่ต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อราคาวัตถุดิบเปลี่ยนแปลง จะชี้ให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าที่ใช้วัตถุดิบดังกล่าวเป็นปัจจัยการผลิต ซึ่งถือเป็นต้นทุนการผลิตส่วนหนึ่งในแต่ละกิจกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้อง เช่น ถ้าราคาฝ้ายสูงขึ้น ราคาผ้าฝ้าย ผ้าผืน ตลอดจนเสื้อผ้าสำเร็จรูปก็มีแนวโน้มสูงขึ้นด้วย

ดัชนีราคาผู้ผลิตชุดโครงสร้างหมวดหมู่สินค้าตามกิจกรรมการผลิต (Classification of Products by Activity : CPA) ประกอบด้วย 3 หมวดใหญ่ คือ

1. หมวดผลผลิตเกษตรกรรม
2. หมวดผลิตภัณฑ์จากเหมือง
3. หมวดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าที่ผู้ผลิตได้รับโดยรวม และแต่
ละกิจกรรมการผลิต เป็นราคาในช่วงแรกของการตลาด ซึ่งจะชี้ให้เห็น
แนวโน้มของราคาขายส่ง และราคาขายปลีกในกลุ่มสินค้านั้นๆ

การนำไปใช้ประโยชน์

คำถาม : ดัชนีราคาผู้ผลิตสามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง

PPI ตอบ ประโยชน์ของดัชนีราคาผู้ผลิตมีดังนี้

1. ภาครัฐบาล

1.1. ใช้ในการปรับมูลค่าการผลิต และหรือมูลค่าเพิ่ม และหรือ
ค่าใช้จ่ายชั้นกลางจากราคาปัจจุบัน เป็นราคาคงที่ หรือราคา ณ ปีฐาน เพื่อใช้
วัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ (GDP)

1.2. ใช้เป็นเครื่องชี้แนวโน้มภาวะเงินเฟ้อของประเทศ

1.3. ใช้เป็นเครื่องชี้ภาวะการค้าของประเทศ

1.4. ใช้เป็นแนวทางกำหนดงบประมาณรายจ่าย และนโยบาย

การเงิน

1.5. ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการผลิตและการตลาด
เพื่อพัฒนาการค้าของประเทศ

2. ภาคเอกชน

2.1. ใช้เป็นตัวปรับสัญญาซื้อขายระยะยาว

2.2. ใช้ประกอบการวางแผนการผลิต และการตลาด โดยใช้
วัดการเปลี่ยนแปลงราคาโดยเฉลี่ยของสินค้าในช่วงเวลาต่างๆ เพื่อให้สามารถ
ทราบภาวะการผลิตของกลุ่มสินค้านั้นๆ

การคำนวณค่าดัชนี

คำถาม : การคำนวณดัชนีราคาผู้ผลิต และปัจจัยที่มีผลต่อดัชนีราคาผู้ผลิต

การคำนวณดัชนีราคา (Calculation) แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. การคำนวณในระดับต่ำกว่าดัชนี (Lower level index) คือ
คำนวณอัตราเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าแต่ละรายการ เรียกว่า ราคาสัมพัทธ์
(Relative prices) คือ ราคาปัจจุบัน/ราคาเดือนก่อนหน้า

2. การคำนวณดัชนี ณ ระดับกลุ่มสินค้า (Upper level
indexes) เป็นการคำนวณตั้งแต่ระดับกลุ่มสินค้าขึ้นไป โดยใช้สูตร
Modified Laspeyres

ปัจจัยที่มีผลต่อดัชนีราคาผู้ผลิตได้แก่ ราคาน้ำมัน และต้นทุนวัตถุดิบ
ต่างๆ ซึ่งรวมถึงสินค้านำเข้าวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิตด้วย

ดัชนีราคาระหว่างประเทศ (International Price Index: IPI)

ตัวเลขทางธุรกิจการส่งออกและนำเข้าสินค้า ระหว่างไทย และฝรั่งเศส

คำถาม : ตัวเลขทางธุรกิจการส่งออกและนำเข้าสินค้านี้ระหว่างไทยและฝรั่งเศส มีความแตกต่างกันอย่างไร มีข้อได้เปรียบเสียเปรียบกันอย่างไรบ้าง

EXI ตอบ จากส่วนต่างระหว่างมูลค่าการส่งออกของไทยไปฝรั่งเศส และมูลค่านำเข้าสินค้าจากฝรั่งเศส ในปี 2544 2545 และ 2546 พบว่าไทยขาดดุลการค้ามาตลอด โดยขาดดุลการค้าร้อยละ 11.86, 3.29, 5.41 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เดือนมกราคม-เมษายน 2547 ไทยได้ดุลการค้าร้อยละ 20.62

ดัชนีราคาส่งออก

คำถาม : ดัชนีราคาส่งออกอย่างพารา และดัชนีราคาส่งออกอย่างสังเคราะห์ จะหาข้อมูลย้อนหลังได้ที่ไหน และดัชนีราคาอย่างพารา กับดัชนีราคาส่งออก ไม่เหมือนกันหรือไม่

EXI ตอบ ปัจจุบัน กระทรวงพาณิชย์ได้จัดทำดัชนีราคาส่งออกของประเทศ โดยใช้ปี 2543 เป็นปีฐาน ดังนั้น ข้อมูลจึงมีตั้งแต่ 2543-2549 (พ.ศ.) สำหรับดัชนีราคาอย่างพารา กับดัชนีราคาส่งออก เหมือนกันหรือไม่ นั้น ถ้าดัชนีราคาอย่างพารา ในที่นี้หมายถึง ดัชนีราคาส่งออกอย่างพาราแล้ว ดัชนีราคาส่งออกอย่างพาราจะเป็นส่วนหนึ่งของดัชนีราคาส่งออกของประเทศ ซึ่งอยู่ในหมวดสินค้าเกษตรกรรม

หินแกรนิต

คำถาม : หินแกรนิตเป็นสินค้าต้องห้ามหรือไม่ ถ้านำเข้าต้องขออนุญาตอะไรบ้าง

EXI ตอบ สินค้าหินแกรนิตไม่ได้อยู่ในรายการสินค้าห้ามนำเข้า แต่อยู่ในรายการสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้า (มีทั้งหมด 30 รายการ) คือ หินจำพวกที่ใช้ทำอนุสาวรีย์ หรือ หินก่อสร้างที่ตกแต่งแล้ว ตามพิกัดศุลกากรที่ 68.02 สามารถค้นหาข้อมูลได้ที่ www.dft.moc.go.th ดูที่ สินค้ามาตรการนำเข้า-ส่งออก หรือ ติดต่อที่ สำนักบริหารการนำเข้าส่งออกสินค้าทั่วไป โทร. 0 2547 4804 หรือ ที่สำนักบริการการค้าต่างประเทศ โทร. 0-547-4755-7 กรมการค้าต่างประเทศ

ราคาสินค้าส่งออกของไทย

คำถาม : ราคาสินค้าส่งออกของไทยรายเดือน ระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 - 2548 โดยมีรายละเอียดดังนี้ ส่งออกไปยังประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม รายการสินค้าส่งออก คือ

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ
2. รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ
3. น้ำมันสำเร็จรูป
4. เคมีภัณฑ์
5. แผงวงจรไฟฟ้า

EXI ตอบ สำหรับดัชนีราคาส่งออก เผยแพร่แต่ดัชนีฯ ส่วนราคาไม่สามารถให้ได้ เพราะเป็นความลับทางราชการ ปัจจุบันเราจัดทำเฉพาะดัชนีราคาส่งออกที่ส่งออกไปทั่วโลกทุกประเทศ ยังไม่ได้จัดทำเป็นรายประเทศคู่ค้า

ดัชนีราคาส่งออก-นำเข้า

คำถาม : ข้อมูลดัชนีราคาขายส่ง สินค้านำเข้า-ส่งออก และดัชนีราคาสินค้าตลาดโลก

EXI ตอบ ข้อมูลของกลุ่มดัชนีระหว่างประเทศ สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า มีดัชนีราคาส่งออกของประเทศสามารถค้นหาและเปิดดูได้ที่ <http://www.price.moc.go.th> หัวข้อดัชนีอื่น ๆ เลือกดัชนีระหว่างประเทศ ส่วนดัชนีราคาสินค้าตลาดโลกมีที่สหรัฐอเมริกา ชื่อดัชนีราคาสินค้าวัตถุดิบอุตสาหกรรมโลก (IMPI) จาก Fibre ถ้าต้องการข้อมูลอาจต้องซื้อข้อมูล

ดัชนีราคาส่งออก-นำเข้า

คำถาม : ขอทราบรายละเอียด เรื่องประเทศคู่ค้า และการส่งออก-นำเข้าสินค้าของไทย

EXI ตอบ -รายละเอียดเรื่องส่งออก-นำเข้า ทั้งมูลค่าและปริมาณ อันดับการส่งออกของประเทศไทย สามารถเข้าดูได้ที่ www.moc.go.th ของกระทรวงพาณิชย์
-สอบถามรายละเอียดได้ที่ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักปลัดกระทรวงพาณิชย์ 02-507-7705
-สอบถามรายละเอียดที่ศูนย์เผยแพร่ข้อมูลกรมเจรจาการค้า

ดัชนีราคาส่งออก

คำถาม : ต้องการทราบข้อมูลราคาตลาดโลกของทองคำ ทองแดง ตะกั่ว ดีบุก อลูมิเนียมและโลหะอื่นๆ

EXI ตอบ หาข้อมูลราคาตลาดโลกของทองคำ ทองแดง ตะกั่ว ดีบุก อลูมิเนียม และโลหะอื่นๆ ได้ใน เว็บไซต์สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย www.isit.or.th และข้อมูลราคาทองคำที่สมาคมค้าทองคำ www.goldtraders.or.th

ดัชนีราคานำเข้า

คำถาม : อยากทราบในเรื่องโควตาการนำเข้าสินค้าต่างๆ จะขอข้อมูล หรือติดต่อหน่วยงานใดบ้าง

EXI ตอบ สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลได้จากกรมการค้าต่างประเทศซึ่งมีหน้าที่ดูแลด้านโควตาการนำเข้าสินค้า โทร.02 547 4771-86
www.dft.moc.go.th

ดัชนีราคานำเข้า

คำถาม : อยากทราบว่าสินค้าที่นำเข้า เช่นกาแฟ นำเข้าจากประเทศใดบ้าง

IMI ตอบ ข้อมูลการนำเข้าสินค้ากาแฟหรือจะเป็นสินค้าเข้าอื่นๆ สามารถเข้าไปหาข้อมูลได้ที่ www.moc.go.th หัวข้อสถิติการค้าระหว่างประเทศของไทยดูหัวข้อแหล่งนำเข้าสินค้า

ดัชนีราคานำเข้า

คำถาม : อยากทราบข้อมูลของสินค้านำเข้า เช่น นมผง ว่ามีบริษัทใดนำเข้ามาในประเทศ

IMI ตอบ สามารถสอบถามข้อมูลได้จากศูนย์ข้อมูลกรมเจรจาการค้า โทร 02 507-7444 หรือ www.dtn.go.th

ดัชนีการก่อสร้าง
(Construction Material Index: CMI)

ราคาวัสดุก่อสร้างใน web

คำถาม : ราคาวัสดุก่อสร้างใน web เป็นราคาที่รวมค่าอำนาจการ และกำไรหรือไม่

CMI ตอบ ราคาวัสดุก่อสร้างของสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าใน web เป็นราคาที่ไม่รวมค่าอำนาจการ และกำไร โดยเน้นราคาสินค้าซื้อขายด้วยเงินสด ณ แหล่งจำหน่าย (ราคาซื้อขายทั่วไป) ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม และค่าขนส่ง ส่วนค่าอำนาจการ และกำไรจะเป็นข้อมูลที่นำไปคำนวณ FACTOR F เพื่อไปคิดราคากลางในการก่อสร้างโครงการภาครัฐซึ่งจะสอบถามข้อมูลได้จากสำนักพัฒนามาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างจะนำไปใช้ที่ไหน

คำถาม : ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง จะนำไปใช้ที่ไหน อย่างไร

CMI ตอบ ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง คือ ตัวเลขที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาวัสดุก่อสร้าง แบ่งข้อมูลออกเป็น 9 หมวด คือ ไม้ และผลิตภัณฑ์ไม้ ซีเมนต์ ผลิตภัณฑ์คอนกรีต เหล็ก และผลิตภัณฑ์เหล็ก กระเบื้อง วัสดุฉนวนผิว สุขภัณฑ์ อุปกรณ์ไฟฟ้า และประปา และวัสดุก่อสร้างอื่นๆ

- ดัชนีราคาเพื่อใช้ประกอบการคำนวณหาค่า K คือ ตัวเลขที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงค่างานก่อสร้างซึ่งเกิดจากมติ ครม. เพื่อช่วยเหลือผู้รับเหมาก่อสร้าง และก่อให้เกิดความเป็นธรรมในการก่อสร้างภาครัฐ โดยกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ และใช้ ค่า K เป็นตัววัดการเปลี่ยนแปลงโดยนำดัชนีในวันเปิดซองประกวดราคาเปรียบเทียบกับวันส่งงาน หาก ค่า K สูงกว่าร้อยละ 4 ผู้รับเหมามีสิทธิ์ขอเงินชดเชยจากราชการได้ แต่หากค่า K ต่ำกว่าร้อยละ 4 ผู้รับเหมาจะต้องคืนเงินให้ทางราชการส่วนหนึ่ง ทั้งนี้ดัชนีราคาใช้เพื่อประกอบการคำนวณหาค่า K มี 13 รายการ ใช้กับสูตรงานต่างๆ 35 สูตร

สัญญาก่อสร้างทุกสัญญามีสิทธิ์ได้รับค่า K หรือไม่

คำถาม : สัญญาก่อสร้างทุกสัญญามีสิทธิ์ได้รับค่า K หรือไม่ ถ้าได้ จะสามารถอ้างอิง จากเอกสารของที่ได้

CMI ตอบ สัญญาก่อสร้างที่มีสิทธิ์ได้รับค่า K จะมีองค์ประกอบดังนี้

1. เป็นสัญญาที่หน่วยงาน หรือ องค์การภาครัฐเป็นคู่สัญญากับผู้รับจ้าง (ผู้รับเหมาก่อสร้าง)
2. ในสัญญาจะต้องระบุว่าเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้ หากเข้าเงื่อนไขดังกล่าว วิธีการคิดค่า K จะเป็นไปตามมติ ครม. สามารถศึกษาข้อมูลเบื้องต้นได้จาก <http://www.price.moc.go.th/ki/handbook/desc/handbook.htm> หรือ ที่ www.bb.go.th

การคำนวณราคาวัสดุก่อสร้าง

คำถาม : วิธีการคำนวณเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงราคาวัสดุก่อสร้าง ยกตัวอย่างปี 45 เทียบกับปี 47

CMI ตอบ (1) การเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าวัสดุก่อสร้างคำนวณได้จากดัชนีราคาสินค้าวัสดุก่อสร้าง โดยใช้ดัชนีราคาฯ ระยะที่ต้องการทราบมาเปรียบเทียบกับกัน

(2) ถ้าต้องการทราบปี 45 เปรียบเทียบกับปี 47 ควรใช้ดัชนีราคาเฉลี่ยทั้งปีมาเปรียบเทียบกับกัน แต่ปี 47 มีข้อมูลแค่ 6 เดือน จึงใช้ดัชนีราคารวมทุกหมวดเฉลี่ย 6 เดือนแรกของปี 2547 (ซึ่งเท่ากับ 148.2) หาดด้วยดัชนีฯ ระยะเดียวกันปี 45 (มค.-มิย. : ซึ่งเท่ากับ 124.2) คูณด้วย 100 แล้วลบด้วย 100 (ถ้าใช้เครื่องคิดเลขก็ กด 148.2 หาร 124.2 กด % ลบ 100) ได้ 19.32 %

(3) อย่างไรก็ตาม สามารถนำเลขดัชนี หมวดต่างๆ (อาทิ ผลิตภัณฑ์เหล็ก ซีเมนต์ ฯ) ณ เดือนที่ต้องการเปรียบเทียบโดยวิธีเดียวกันได้เลย

๑๑ การเรียกคืนค่า K

คำถาม : ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างจะเรียกคืนค่า K จากผู้รับจ้าง จะต้องเรียกคืนภายในกี่วัน

CMI ตอบ ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ ที่กำหนดให้มีการใช้ค่า K จนถึงปัจจุบัน ไม่มีการระบุระยะเวลาของการเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้าง แต่ในทางปฏิบัติ ผู้ว่าจ้าง มักจะหักเงินจากค่างานตามสัญญาในงวดถัดไป หรือจากเงินประกันสัญญา

๑๑ ดัชนีค่า K

คำถาม : ดัชนีค่า K เดือนมิถุนายน -ดัชนีราคาซีเมนต์ไม่เปลี่ยนแปลง คิดจากอะไร เพราะค่าคอนกรีตขึ้นมาคิวละ 100 บาททุกยี่ห้อ แต่ดัชนีไม่ขึ้น

CMI ตอบ 1. ดัชนีราคาซีเมนต์ (C) คำนวณมาจากราคาของปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ และปูนซีเมนต์ผสม ซึ่งในเดือนมิถุนายน 2549 ได้สอบถามราคาจากตัวแทนแหล่งจัดเก็บที่กำหนดไว้ ยังคงแจ้งราคาขายเท่าเดิมยังไม่ได้มีการปรับราคาแต่อย่างใด ทั้งนี้การคิดค่าดัชนีจะเป็นไปตามหลักวิชาการ มีการคัดเลือกแหล่งจัดเก็บราคาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างรวมทั้งยังมีการ rotate ตัวแทนแหล่งจัดเก็บราคาให้ดัชนีสะท้อนใกล้เคียงกับความเป็นจริง การจัดทำดัชนีแต่ละชนิดจะมีการคัดเลือกรายการสินค้า และแหล่งจัดเก็บราคาขึ้นมาเป็นตัวแทนที่ใช้ในการคำนวณ ไม่ได้ใช้ราคาของสินค้าทุกรายการทุกแหล่งมาคำนวณ

2. ดัชนีราคาซีเมนต์ (C) ตั้งแต่ต้นปี 2549 ได้มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นมาแล้ว 3 ครั้ง คือ ในเดือน มค.49 ดัชนีเท่ากับ 177.2 เพิ่มขึ้น เป็น 179.8 ในเดือน กพ.49 , 181.9 ในเดือน เมย.49 และ 186.7 ในเดือน พค.49 สำหรับสินค้าคอนกรีตผสมเสร็จ ไม่ได้เน้นรายการสินค้าที่นำมาคำนวณดัชนีราคาซีเมนต์ (C) แต่เป็นตัวแทนรายการสินค้าวัสดุก่อสร้างที่ใช้ในการคำนวณดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง (M)

๑๑ ปริมาณงานเกินสัญญา ส่วนที่เกินสัญญาเบิกค่า K ได้หรือไม่

คำถาม : ถ้าบริษัททำงานกับชลประทาน สัญญาเป็น unit cost ทำงานเกินปริมาณงานตามสัญญา แต่ได้ทำการตกลงกับชลประทานว่าจะขอรับค่าจ้างตามสัญญา (ถ้าหากขอรับเงินตามปริมาณงานที่ทำ คงต้องรอรับเงินนานมาก) อยากทราบว่า งานที่เกินสัญญา ขอเบิกค่า K ได้หรือไม่ได้

CMI ตอบ การคิด ค่า K จะยึดถือสัญญาเป็นหลัก หากปริมาณงานไม่ได้ระบุในสัญญา จะคิด ค่า K ไม่ได้

๑๑ การจัดเก็บข้อมูลวัสดุก่อสร้าง

คำถาม : ทำไมราคาวัสดุก่อสร้างของจังหวัดฉะเชิงเทรามีน้อย

CMI ตอบ 1. การจัดเก็บราคาวัสดุก่อสร้างในส่วนภูมิภาค รายการสินค้าที่กำหนดให้จัดเก็บจะเหมือนกันทุกจังหวัด โดยจะเน้นสินค้าที่มีความสำคัญและมีการใช้งานในการก่อสร้างมาก ได้แก่ เหล็กเส้นและปูนซีเมนต์ สำหรับสินค้าอื่นๆ ผู้จัดเก็บจะพยายามรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุดเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ข้อมูล ทั้งนี้การจัดเก็บข้อมูลราคาวัสดุก่อสร้างของแต่ละจังหวัดรายการสินค้าอาจจะมากน้อยต่างกัน ขึ้นอยู่กับภาวะการค้า และการก่อสร้างของแต่ละพื้นที่ บางจังหวัดมีการก่อสร้างมาก แหล่งจำหน่ายวัสดุก่อสร้างจะมีมาก และมีรายการสินค้าที่มีความหลากหลายไปด้วย

2. การจัดเก็บข้อมูลราคาวัสดุก่อสร้างของสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าเป็นการขอความร่วมมือจากร้านค้า รวบรวมข้อมูลที่ต้องการ และต่อเนื่องให้เป็นประจำทุกเดือน ดังนั้นจึงคัดเลือกเฉพาะรายการสินค้าที่จำเป็นและมีการใช้มากเท่านั้น สำหรับสินค้าอื่นๆ ผู้ใช้ข้อมูลราคาวัสดุก่อสร้างสามารถใช้ข้อมูลราคาวัสดุก่อสร้างในส่วนกลาง หรือ สามารถสอบถามราคาจากแหล่งจำหน่ายได้โดยตรง

ราคาวัสดุก่อสร้าง

คำถาม : ลักษณะของราคาวัสดุก่อสร้าง

CMI ตอบ ราคาวัสดุก่อสร้างที่สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าเผยแพร่ เป็นราคาซื้อขายทั่วไป ณ โรงงาน หรือ ร้านค้าผู้แทนจำหน่ายไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) และค่าขนส่ง

ราคาพาณิชย์

คำถาม : ตามที่ระเบียบการประมาณราคาของสำนักนายกให้ใช้ราคาตามพาณิชย์จังหวัดปรากฏว่า พาณิชย์จังหวัดกาฬสินธุ์ไม่อัปเดตราคาในหลายๆ ตัว เช่น ท่อคอนกรีตปากลิ้นราง มอกชั้น 3 ศก. 0.40 ม. ราคา 186.92 บาท มาประมาณ 2 ปีแล้วไม่มีการเปลี่ยนแปลงราคาซึ่งราคาจริงท้องตลาด 350-390 บาท/ท่อน

CMI ตอบ ราคาสินค้าที่จัดเก็บที่ไม่ใกล้เคียงกัน เกิดได้จากหลายปัจจัย อาทิ เช่น รายละเอียด หรือ ลักษณะจำเพาะของสินค้า แหล่งจัดเก็บ ระยะเวลาเงื่อนไขการจำหน่าย เช่น ราคาเงินสด หรือ เครดิต ราคารวมภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น ในกรณีของราคาท่อคอนกรีตเสริมเหล็ก ปากลิ้นราง ชั้น 3 ขนาด ศก. 0.40 ซม. ที่สำนักฯ เผยแพร่ ราคา 186.92 บาท เป็นราคาขายเงินสด ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม 7 % และไม่รวมค่าขนส่ง และเป็นสินค้าที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) ขณะที่ราคาสินค้าที่ท่านสำรวจได้อาจเป็นสินค้าที่มีคุณภาพสูง หรือ ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้วทำให้รายละเอียด หรือ ลักษณะจำเพาะของสินค้าต่างกัน มีผลถึงระดับราคาที่ต่างกันด้วย ทั้งนี้ราคาวัสดุก่อสร้างที่เผยแพร่จะเป็นราคาสินค้าเฉลี่ยจากแหล่งจัดเก็บที่สำรวจโดยการสุ่มตัวอย่าง และคัดเลือกจากร้านค้าที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลราคา ไม่ได้จัดเก็บราคาจากทุกแหล่งและจะเก็บราคาตามเงื่อนไขที่กำหนด คือ ราคาเงินสด ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและค่าขนส่ง

ทองเหลือง

คำถาม : ทองเหลืองมีสูตรเคมีว่าอะไร เข้าใจว่ามาจาก ทองแดงกับดีบุกผสมกัน และมีชื่อทางการค้าว่าอย่างไร

CMI ตอบ เป็นโลหะผสมระหว่างทองแดงกับสังกะสี โดยสังกะสีสามารถละลายในทองแดงให้สารละลายของแข็ง (solid solution) ได้สูงถึง 39 % และถ้าผสมสังกะสีมากกว่านี้จะได้สารประกอบเชิงโลหะระหว่างทองแดงกับสังกะสีหลายชนิด ซึ่งมีผลทำให้ความแข็งแรง ความแข็ง ความเหนียว และสมบัติทนการกัดกร่อน ตลอดจนสีของทองเหลืองเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณของสังกะสีที่ผสม

ทองเหลืองที่ใช้งานกันเป็นประจำมักมีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น

* ทองเหลืองที่ผสมสังกะสีไม่เกิน 5 % มีชื่อเรียกทางการค้าว่า glinding metal ใช้ทำเหรียญ

* ทองเหลืองที่ผสมสังกะสี 10 % เรียก commercial bronze มีสมบัติและการใช้งานคล้ายคลึงกับ glinding metal

* ทองเหลืองที่ผสมสังกะสี 12.5 % เรียก jewelry bronze หรือทองเหลืองทำเครื่องประดับ

* ทองเหลืองที่ผสมสังกะสี 15 % เรียก red brass

* ทองเหลืองที่ผสมสังกะสี 30% เรียก cartridge brass หมายถึงทองเหลืองที่ใช้ทำปลอกกระสุนปืน เป็นต้น

ส่งงาน และตรวจรับงานต่างเดือนกัน คิดค่า K อย่างไร

คำถาม : ถ้าส่งงานในเดือนนี้แล้วกรรมการตรวจรับงานในเดือนต่อไป คิดค่า K จะนำเดือนใดมาคำนวณ

CMI ตอบ แยกเป็น 2 กรณี คือ

1. ถ้าการส่งงานอยู่ในเงื่อนไขของสัญญา (ส่งงานตามกำหนด) ให้เอาวันส่งงานตามสัญญาไปคิด ค่า K
2. ถ้าส่งงานล่าช้ากว่าสัญญาโดยเป็นความผิดของผู้รับจ้าง ให้คิดค่า K 2 ครั้ง คือ วันส่งงานจริง และวันส่งงานตามสัญญา แล้วให้ใช้ค่าที่น้อยสุด (ทางราชการได้รับผลประโยชน์สูงสุด) ไปคำนวณการชดเชยค่างาน โดยการใช้คิดค่า K ยึดวันส่งงานเป็นสำคัญ ไม่คำนึงถึงวันตรวจรับงาน

งานโครงการ

คำถาม : สมมุติว่าโครงการหนึ่งประกอบไปด้วยงานอาคาร 50 ล้านบาท (direct cost) และงานทางอีก 10 ล้านบาท (direct cost) รวมเป็น 60 ล้านบาท (direct cost) เราควรใช้ราคารวม 60 ล้านบาทไปหา Factor F ของงานแต่ละประเภทใช้หรือไม่

CMI ตอบ แบ่งเป็น 2 กรณี

1. หากเป็นอาคาร และถนนภายในอาคาร หรือ กลุ่มอาคารจะใช้วิธีรวมงาน และใช้ Factor F ของงานอาคาร
 2. หากเป็นอาคารต่างหาก และถนนภายนอก หรือ เป็นทางสาธารณะที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ควรจะแยกกันคิด เพราะให้ค่า Factor F ต่างชุดกัน
- ทั้งนี้สามารถสอบถามข้อมูลโดยตรงได้ที่ สำนักพัฒนามาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง หรือ ค้นหาข้อมูลได้จาก www.gprocurement.go.th ในหัวข้อ ราคาากลาง

ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างจังหวัดภูเก็ต

คำถาม : ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างจังหวัดภูเก็ตเท่ากับเท่าไร

CMI ตอบ สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า จัดทำเฉพาะดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างเพื่อใช้ประกอบการคำนวณค่า K (เป็นดัชนีที่ใช้ในระดับประเทศ) ราคาวัสดุก่อสร้างในส่วนกลาง (เป็นราคาวัสดุก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 3 จังหวัด คือ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) และราคาวัสดุก่อสร้างในส่วนภูมิภาค (72 จังหวัด) ข้อมูลทั้งหมดเผยแพร่ใน www.price.moc.go.th ในหัวข้อ ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง ค่า K ราคาสินค้า (ราคาวัสดุก่อสร้างส่วนกลาง/ภูมิภาค)

ถ้าข้อมูลที่ต้องการทราบเป็นราคาวัสดุก่อสร้างในจังหวัดภูเก็ตสามารถค้นหาได้จาก www.price.moc.go.th/struct/index.asp เลือกภาคได้เลือกจังหวัดภูเก็ต

ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างจะนำไปใช้ทำอะไร

คำถาม : ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างจะนำไปใช้ทำอะไร ใช้อย่างไร เพราะดัชนีราคาเพื่อใช้ประกอบการคำนวณค่า K นั้นใช้เพื่อประกอบการปรับราคาค่าก่อสร้างในกรณีที่ดัชนีมีค่าสูงหรือต่ำเกิน 4 % และ ทำไม่ไม่เป็นเลขดัชนีตัวเดียวกันกับดัชนีราคาเพื่อใช้ประกอบการคำนวณค่า K ทั้ง ๆ ที่วัสดุก่อสร้างก็เป็นชนิดเดียวกันเหมือนกัน

CMI ตอบ ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างเป็นดัชนีที่วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาวัสดุก่อสร้างซึ่งเป็นต้นทุนการก่อสร้างอย่างหนึ่ง ใช้ในการวิเคราะห์ และพยากรณ์ราคาสินค้าวัสดุก่อสร้างในภาพรวม และแยกเป็นหมวดย่อย 9 หมวด ขณะที่ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างใช้เพื่อประกอบการคำนวณค่า K ใช้ในการคำนวณเงินชดเชย ค่างานก่อสร้างของทางราชการ มีทั้งหมด 13 ดัชนี ดัชนีทั้ง 2 ชุด มีโครงสร้างไม่เหมือนกัน (ลำดับที่ 113) หน้า 4

สูตรค่า K

คำถาม : อยากได้สูตรการคิดค่า K ทุกสูตร และข้อกำหนดในการใช้แต่ละสูตร สงสัยว่า งานก่อสร้างอาคารที่มีงานประปา ไฟฟ้า วางท่อระบายน้ำรอบอาคาร งานทางเท้ารอบอาคาร งานถมดินใต้อาคาร จะใช้สูตรไหนคิดค่า K บ้าง แล้วจะรู้ได้ไม่ว่าจะใช้สูตรอะไรสำหรับงานประเภทไหนบ้าง

CMI ตอบ สามารถค้นหาสูตรการคำนวณค่า K ทั้ง 35 สูตรได้จาก www.price.moc.go.th/ki/handbook/desc/handbook.htm เลือก " สูตรการคำนวณค่า K " ด้านขวามือของจอภาพ โดยสูตรค่า K งานอาคาร มีเพียง 1 สูตร คือ $K = 0.25 + 0.15 \text{ It/Io} + 0.10 \text{ Ct/Co} + 0.40 \text{ Mt/Mo} + 0.10 \text{ St/So}$

สำหรับรายละเอียดอื่นๆ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก สำนักมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ สำนักงบประมาณ โทร 0 2273 9027 ต่อ 3539

ดัชนีที่ใช้คำนวณ ค่า K

คำถาม : ดัชนีที่ใช้คำนวณ ค่า K กำหนดมาจากอะไร และดัชนีปี 2530 ที่ใช้เทียบ เท่ากับเท่าไร

CMI ตอบ 1. ดัชนีที่ใช้คำนวณค่า K คำนวณมาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าวัสดุก่อสร้างที่เป็นตัวแทนในการจัดทำดัชนีแต่ละชนิด เช่น ดัชนีราคาซีเมนต์ (C) สินค้าที่ใช้เป็นตัวแทนในการคำนวณดัชนี ได้แก่ ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ และปูนซีเมนต์ผสม ดัชนีราคาเหล็ก (S) สินค้าที่ใช้เป็นตัวแทนในการคำนวณดัชนี ได้แก่ เหล็กเส้นกลมผิวขรุขระ และเหล็กเส้นกลมผิวเรียบ ดัชนีราคาเอสพีลท์ (A) สินค้าที่ใช้เป็นตัวแทนในการคำนวณดัชนี ได้แก่ ยางมะตอย ชนิดต่างๆ ดัชนีราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว (F) สินค้าที่ใช้เป็นตัวแทนในการคำนวณดัชนี ได้แก่ น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว เป็นต้น

2. ดัชนีราคาที่ใช้คำนวณค่า K ใช้ ปี 2530 เป็น ปีฐาน หมายถึง ดัชนีเฉลี่ย ทั้งปี 2530 เท่ากับ 100

การคำนวณค่า K งานก่อสร้าง

คำถาม : จากการคำนวณค่า K งานก่อสร้างอาคาร ตามสัญญาแนบท้ายมีหลายสูตรมาก ดังนั้นในการส่งงานแต่ละงวดต้องคำนวณสูตรทั้งหมด หรือเลือกเฉพาะสูตรที่เกี่ยวกับรายละเอียดในงวดงานนั้น ถ้ามีการส่งงวดงานพร้อมกันหลายงวด ต้องแยกคำนวณสูตรอย่างไร

CMI ตอบ 1. งานอาคารมีค่า K เพียงสูตรเดียว คือ $K = 0.25 + 0.15 \text{ It/Io} + 0.10 \text{ Ct/Co} + 0.40 \text{ Mt/Mo} + 0.10 \text{ St/So}$
2. หากมีการส่งงวดงานพร้อมกันหลายงวด ให้แยกคิดค่า K ในแต่ละงวดแล้วนำผลลัพธ์ไปสรุป ค่า K ของทุกงวดในโครงการ
3. สอบถามข้อมูลโดยตรงได้ที่ สำนักมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ สำนักงบประมาณ โทร. 0-2273-9027 ต่อ 3539 หรือ ที่ www.bb.go.th

เกี่ยวกับค่า K

คำถาม : 1. กรณีในงวดงานไม่ได้แยกค่างาน และประเภทของงานไว้ชัดเจนจะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร

2. กรณีของเทศบาลจะต้องส่งเรื่องให้สำนักงบประมาณตรวจสอบหรือไม่

3. เงินค่าชดเชยให้ผู้รับจ้าง เบิกจ่ายจากท้องถิ่น หรือ จากส่วนกลาง

CMI ตอบ คำถามข้อ 1. วิธีการคิดค่า K จะต้องคำนวณให้ตรงกับเนื้อหาของงาน หากไม่มีการแบ่งแยกค่างาน และประเภทงานไว้ในสัญญาให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแบ่งแยกเนื้อหาของงาน และค่างานตลอดจนประเภทของเนื้อหาของงานให้ชัดเจน (ในทางปฏิบัติอาจเชิญผู้รับจ้างมาทำการตกลงร่วมกัน) แล้วคำนวณค่า K ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนคำถามข้อ 2. และข้อ 3. เป็นวิธีการตามระเบียบงบประมาณแผ่นดินขอให้สอบถามโดยตรงที่สำนักงบประมาณ โทร. 0 2273 9027-8 ต่อ 3539

วันที่ส่งงวดงาน (ค่า K)

คำถาม : กำหนดส่งงวดที่ 1 วันที่ 20 มี.ค. 2548 ส่งงานงวดที่ 1 จริงวันที่ 15 พ.ค. 2548จะใช้เดือนไหนในการคำนวณค่า K

- CMI ตอบ** 1. กรณีส่งงานล่าช้า ให้คิดค่า K 2 ครั้ง คือ ค่า K ในวันส่งงานตามสัญญา (20 มี.ค. 2548) และค่า K ในวันส่งงานจริง (15 พ.ค. 2548) แล้วให้ใช้ค่า K ที่น้อยที่สุด (ราชการได้ประโยชน์สูงสุด) ในการขอเงินชดเชย หรือใช้เงินคืนตามโครงการ
2. สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่ สำนักมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ สำนักงานประมาณ หรือ ที่ www.bb.go.th

ค่า K งานเพิ่มเติมนอกเหนือจากสัญญาจ้างเดิม

คำถาม : หลักเกณฑ์การคำนวณค่า K งานเพิ่ม-ลด (variation work&additional work) นอกเหนือจากสัญญาจ้างเดิม วันเสนอราคาใช้วันใด (จะใช้วันที่ได้รับเอกสารสั่งการให้เริ่มทำงานเพิ่ม (site instruction&variation order) หรือ วันเสนอราคาตามสัญญาจ้างเดิม) จำเป็นต้องทำเป็นเอกสารแนบท้ายสัญญาเพิ่มเติมจากสัญญาหลักหรือไม่

- CMI ตอบ** การคิดค่า K กรณีนี้ขอแยกตอบเป็น 2 ประเด็น
1. หากเป็นโครงการตามสัญญาเดิม ให้ทำเป็นสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมผนวกกับสัญญาเดิม แล้วใช้วันเปิดซองประกวดราคาเดิมเป็นเกณฑ์ในการคิดค่า K
2. หากเป็นโครงการใหม่ (ซึ่งอาจดำเนินงานต่อเนื่องจากโครงการเดิม) จะต้องทำเป็นสัญญาฉบับใหม่ และใช้วันเปิดซองประกวดราคาตามสัญญาใหม่
- สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากสำนักมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ สำนักงานประมาณ

ค่า K งานดิน

คำถาม : ค่า K งานดินมีแนวโน้มสูงขึ้นหรือไม่

CMI ตอบ สูตรค่า K งานดิน

$$K = 0.30 + 0.10 \times \frac{I_t}{I_0} + 0.40 \times \frac{E_t}{E_0} + 0.20 \times \frac{F_t}{F_0}$$

จากสูตรค่า K งานดิน ประกอบด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศ (I) ดัชนีราคาเครื่องจักรกล และบริภัณฑ์ (E) และดัชนีราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว (F) เนื่องจากราคาน้ำมันมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ดัชนีราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว (F) สูงขึ้น

ท่อพีวีซี

คำถาม : ท่อพีวีซี ที่เรียกว่า ชั้น 5 ชั้น 8.5 คือ อะไร ใช้ความหนาหรือเปล่า

- CMI ตอบ** จากข้อมูลมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ท่อพีวีซีแข็งสำหรับใช้เป็นท่อน้ำดื่ม (มอก. 17-2532) แบ่งออกเป็น 3 ชั้นคุณภาพตามความดันระบุ คือ
- ชั้นคุณภาพ PVC 5 ความดันระบุ 0.50 เมกะพาสคัล
 - ชั้นคุณภาพ PVC 8.5 ความดันระบุ 0.85 เมกะพาสคัล
 - ชั้นคุณภาพ PVC 13.5 ความดันระบุ 1.35 เมกะพาสคัล

หมายเหตุ :

- (1) ความดันระบุ (nominal pressure) หมายถึง ความดันที่กำหนดให้สำหรับใช้งาน ณ อุณหภูมิ 27 องศาเซลเซียส
- (2) 1 เมกะพาสคัล = 9.86923 ความดันบรรยากาศ
- = 10.1972 กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร
- = 145.038 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว
- = 101.9716 ความสูงของน้ำเป็นเมตร

ราคาเหล็กเส้น/เหล็กข้อย้อย

คำถาม : ราคาเหล็กเส้น/เหล็กข้อย้อย ราคาต่อเส้นเท่าไร ของปี 2549

CMI ตอบ ราคาเหล็กเส้นกลมผิวเรียบ และเหล็กข้อย้อย สามารถค้นหาได้จาก www.price.moc.go.th/struct/index.asp ในหมวดวัสดุชิ้นส่วนหน้าตัดรูปต่างๆ ซึ่งจะมีราคาเหล็กทั้งสองชนิดเป็นรายเดือน และราคามีหน่วย เป็นต้น ในการคำนวณหาราคาต่อเส้น ให้นำจำนวนเส้นต่อตันไปหารราคาต่อตัน จะได้ราคาเหล็กต่อเส้น ดังนี้

เหล็กเส้นกลมผิวเรียบ SR 24

ขนาด ศก. 6 มม. ยาว 10 ม. นน 2.22 กก./เส้น เหล็ก 1 ตัน = 450.5 เส้น
ขนาด ศก. 9 มม. ยาว 10 ม. นน 4.99 กก./เส้น เหล็ก 1 ตัน = 200.4 เส้น
ขนาด ศก. 12 มม. ยาว 10 ม. นน 8.88 กก./เส้น เหล็ก 1 ตัน = 112.6 เส้น
ขนาด ศก. 15 มม. ยาว 10 ม. นน 13.87 กก./เส้น เหล็ก 1 ตัน = 72 เส้น
ขนาด ศก. 19 มม. ยาว 10 ม. นน 22.26 กก./เส้น เหล็ก 1 ตัน = 45 เส้น
ขนาด ศก. 25 มม. ยาว 10 ม. นน 38.53 กก./เส้น เหล็ก 1 ตัน = 26 เส้น

เหล็กเส้นกลมผิวข้อย้อย SD 30 และ SD 40

ขนาด ศก. 12 มม. ยาว 10 ม. นน 8.88 กก./เส้น เหล็ก 1 ตัน = 112.6 เส้น
ขนาด ศก. 16 มม. ยาว 10 ม. นน 15.88 กก./เส้น เหล็ก 1 ตัน = 63.4 เส้น
ขนาด ศก. 20 มม. ยาว 10 ม. นน 24.66 กก./เส้น เหล็ก 1 ตัน = 40.6 เส้น
ขนาด ศก. 25 มม. ยาว 10 ม. นน 38.53 กก./เส้น เหล็ก 1 ตัน = 26 เส้น
ขนาด ศก. 28 มม. ยาว 10 ม. นน 48.34 กก./เส้น เหล็ก 1 ตัน = 20.7 เส้น

การจัดเก็บข้อมูลวัสดุก่อสร้าง

คำถาม : จากข้อมูลราคาวัสดุก่อสร้างต่างๆ ของกระทรวงพาณิชย์นั้น ยังขาดข้อมูลอีกมาก และราคาค่อนข้างจะไม่ตรงความเป็นจริงเท่าไร เจ้าหน้าที่สืบหาข้อมูลอย่างไร อยากทราบข้อมูลที่ถูกต้อง เพราะทุกหน่วยราชการที่เกี่ยวกับก่อสร้าง ต้องอ้างอิงราคาจากหน่วยงานนี้เป็นหลัก

CMI ตอบ 1. การจัดเก็บราคาวัสดุก่อสร้าง วัตถุประสงค์หลัก คือ นำมาจัดทำดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างชุดต่างๆ เพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าโดยเฉลี่ย ซึ่งมีหลักการในการจัดทำ คือ จะต้องทำการคัดเลือกรายการสินค้าและแหล่งจัดเก็บราคาเพื่อกำหนดเป็นตัวแทนในการจัดเก็บราคา การคัดเลือกรายการสินค้าจะคัดเลือกเฉพาะสินค้าวัสดุหลักๆ ที่มีความสำคัญในงานโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เหล็ก ปูนซีเมนต์ โดยใช้ข้อมูลจากตาราง Input ของสำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปัญหาปริมาณงานปริมาณการผลิตของสินค้าประกอบการพิจารณา สำหรับการคัดเลือกแหล่งจัดเก็บจะใช้วิธีการทางสถิติ โดยการสุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ การจัดเก็บราคาสินค้าปกติจะจัดเก็บราคา เดือนละ 1 ครั้ง ในช่วงกลางของเดือน สำหรับสินค้าที่มีปัญหาจะเก็บราคาเดือนละ 2 ครั้ง โดยเป็นราคาเงินสด ณ แหล่งจัดเก็บ ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม และค่าขนส่งไปยังสถานที่ก่อสร้าง สำหรับราคาที่เผยแพร่จะเป็นราคาสินค้าเฉลี่ยจากแหล่งจัดเก็บที่เป็นตัวแทนหลายแหล่งเฉลี่ยกัน

2. การจัดเก็บราคาสินค้าจะมีการพัฒนา และปรับปรุงรายการสินค้าให้ทันสมัย แต่ไม่สามารถทำได้ครอบคลุมทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการ เช่น สินค้าที่มีคุณลักษณะพิเศษ สินค้าที่มีความซับซ้อนทางเทคโนโลยีมาก การจัดทำราคาควรใช้ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานก่อสร้างโดยตรง

เกี่ยวกับท่อพีวีซี

คำถาม : บริษัทใดที่ผลิต ท่อพีวีซี เส้นผ่าศูนย์กลาง 26 มิลลิเมตร ความหนา 2.7 มิลลิเมตรยาว 4 เมตร และราคาเส้นละเท่าไร

CMI ตอบ บริษัทผู้ผลิตท่อพีวีซี รายใหญ่ ได้แก่ บริษัท อุตสาหกรรมท่อน้ำไทย จำกัด เลขที่ 441 ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กทม. 10700 โทร 0 2424 9440 , 0 2433 0021 และบริษัท นวพลาสติก อุตสาหกรรม (สระบุรี) จำกัด เลขที่ 1 ถนนปทุมธานีเมนส์ บางซื่อ กทม. 10800 โทร 0 2586 3930-5 , 0 2586 2778-9 สำหรับราคาท่อพีวีซี ชนิดและขนาดต่างๆ สามารถค้นหาได้จาก www.price.moc.go.th/struct/index.asp ในหมวดวัสดุท่อ

ดัชนี CMI และดัชนีคำนวณค่า K

คำถาม : 1. หากปรับปีฐานให้เท่ากันแล้ว ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างและดัชนีสำหรับคิดค่า K จะมีค่าเท่ากันหรือไม่

2. กรณีที่ทราบราคาค่าก่อสร้างในอดีต หากแทนค่าดัชนีสำหรับคิดค่า K ในสูตรของงานแต่ละประเภทแล้วนำไปคูณราคาค่าก่อสร้าง จะได้เป็นราคาค่าก่อสร้างปัจจุบันหรือไม่

3. หากมีราคาค่าก่อสร้างในปัจจุบัน แล้วนำค่าดัชนีสำหรับคิดค่า K มาคาดการณ์เป็นค่าดัชนีสำหรับคิดค่า K ในอนาคต แล้วนำไปคูณราคาค่าก่อสร้างในปัจจุบัน จะสามารถคาดการณ์ว่าเป็นราคาค่าก่อสร้างในอนาคตได้หรือไม่

CMI ตอบ ดัชนีทั้ง 2 ชุด มีข้อแตกต่างกัน ดังนี้

- ดัชนีราคาสินค้าวัสดุก่อสร้าง จะนำข้อมูลราคาวัสดุก่อสร้างทั้งระบบมาประมวลผลจัดทำดัชนี และเผยแพร่ในรูปตัวเลขดัชนีร่วมกับดัชนีสินค้าหมวดต่าง ๆ อีก 9 หมวด รวมเป็น 10 ตัวเลขดัชนีในแต่ละเดือน
- ดัชนีใช้คำนวณค่า K เกิดขึ้นจากมติ ครม. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้ผู้รับเหมาก่อสร้างที่ทำสัญญาก่อสร้าง

โครงการต่างๆ ของรัฐในกรณีที่ราคาวัสดุก่อสร้างสูงขึ้นมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเมื่อเปรียบเทียบกับวันเปิดซองประกวดราคา (แต่ถ้าราคาวัสดุก่อสร้างลดลงมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้รับเหมาต้องคืนเงินให้รัฐส่วนหนึ่งเช่นกัน) ซึ่งจะเน้นวัสดุก่อสร้างที่เป็นโครงสร้าง หรือ วัสดุก่อสร้างที่มักเกิดปัญหาด้านภาวะการตลาด

สำหรับคำถาม ขอแยกตอบเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. หากปรับปีฐานให้เท่ากัน ตัวเลขดัชนีทั้งสองชุดก็ไม่เท่ากัน เพราะโครงสร้างดัชนีต่างกัน
2. จากคำถามเป็นข้อมูลการก่อสร้างทั้งระบบ จะนำค่า K ไปคำนวณไม่ได้ เพราะค่า K คือ การชดเชยค่างาน
3. อาจคาดการณ์ค่า K ในอนาคตได้ แต่จะคาดการณ์ค่าก่อสร้างไม่ได้ เพราะโครงสร้างของข้อมูลต่างกัน

ราคากลาง

คำถาม : ราคามาตรฐาน หรือ ราคากลาง วัสดุก่อสร้าง ปี 2540 ดังนี้

- 1) ราคามาตรฐาน หรือ ราคากลาง ประกาศใช้ ปีงบประมาณละกี่ครั้ง
- 2) ราคามาตรฐาน หรือ ราคากลาง จะขึ้นราคาได้นาน เท่าใด
- 3) ราคามาตรฐาน หรือ ราคากลาง ปี 2540 ประกาศใช้จนถึงปีใด

CMI ตอบ 1. ในส่วนของข้อมูลราคามาตรฐานสิ่งก่อสร้าง กรุณาสอบถามที่ สำนักมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ สำนักงบประมาณ โทร 0 2273 9027 ต่อ 3545 หรือ ที่ www.bb.go.th

2. ในส่วนของข้อมูลราคากลาง กรุณาสอบถามที่ สำนักพัฒนา มาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง โทร. 0 2273 9024 ต่อ 4752 หรือที่ www.gprocurement.go.th

3. สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า มีการเผยแพร่ราคาวัสดุก่อสร้างทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค (72 จังหวัด) เป็นประจำทุกเดือน ประมาณวันเปิดทำการที่ 2 - 5 ของเดือนถัดไป เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการประมาณการราคางานก่อสร้างของทางราชการ สามารถค้นหาข้อมูลได้จาก www.price.moc.go.th/struct/index.asp

ทำไมราคากลางวัสดุในส่วนภูมิภาคน้อยกว่าในส่วนกลาง

คำถาม : ทำไมชนิดของวัสดุในส่วนภูมิภาคมีไม่เท่าของส่วนกลาง และกรณีที่ราคาวัสดุในส่วนภูมิภาคไม่มี ควรจะหาราคาจากไหนมาเป็นราคากลางในการประมาณราคา

CMI ตอบ 1. แต่เดิมชนิดวัสดุก่อสร้างของส่วนภูมิภาคจะกำหนดชนิดสินค้าใกล้เคียงกับส่วนกลางเนื่องจากเป็นการนำสินค้าวัสดุก่อสร้างจากส่วนกลางเป็นการกำหนดวัสดุก่อสร้างในส่วนภูมิภาคแต่เนื่องจากชนิดวัสดุก่อสร้างที่กำหนดจากส่วนกลางบางชนิดไม่มีจำหน่ายในส่วนภูมิภาค ดังนั้นสำนักดัชนีฯ จึงให้ส่วนภูมิภาคเก็บราคาวัสดุก่อสร้างที่มีจำหน่ายในภูมิภาคเป็นหลักซึ่งแต่ละจังหวัดอาจจะมีชนิดสินค้าที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าจังหวัดนั้นมีสินค้าชนิดใดที่มีปริมาณการใช้จำนวนมาก

2. ในกรณีที่ไม่มีราคาตามที่สำนักดัชนีฯ เผยแพร่ท่านสามารถเก็บข้อมูลราคาจากร้านค้าที่มีจำหน่ายในจังหวัดของท่าน แล้วตั้งคณะทำงานขึ้นพิจารณาราคากลางได้ หรือ ท่านอาจจะนำราคาจากส่วนกลางไปเทียบเคียงเป็นแนวทางในการทำราคากลางได้

การปรับราคาค่างานก่อสร้าง

คำถาม : การปรับราคาค่างานก่อสร้างตามสูตรการปรับราคา นำมาใช้ในกรณีที่ค่างานก่อสร้างลดลงหรือเพิ่มขึ้น โดยวิธีการใดบ้าง และสูตรการปรับราคา (สูตรค่า K) จะต้องคงที่ที่ระดับที่กำหนดไว้ในวันแล้วเสร็จตามที่กำหนดไว้ในสัญญา หรือ ภายในระยะเวลาที่ทัศนสถานได้ขยายออกไป โดยจะใช้สูตรของทางราชการที่ใดระบุไว้

CMI ตอบ ตอบคำถามแยกเป็นรายการ ดังนี้

1. การปรับค่างานก่อสร้างตามการคำนวณค่า K จะใช้ทั้งกรณีค่า K สูงขึ้น และลดลง หากค่า K สูงขึ้นมากกว่า 1.04 ผู้รับจ้างมีสิทธิ์ขอรับเงินชดเชยในส่วนที่เพิ่มขึ้น หากค่า K ลดลงมากกว่า 0.96 ส่วนราชการเจ้าของโครงการจะต้องเรียกคืนในส่วนที่ค่างานลดลง หากค่า K อยู่ระหว่าง 0.96-1.04 จะไม่มีการขอเงินเพิ่ม หรือ เรียกเงินคืนระหว่างผู้ว่าจ้าง และผู้รับจ้าง

2. หากทัศนสถานขยายเวลาออกไป จะต้องมีการทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติม ให้เอา วัน-เวลา ตั้งแต่วันแก้ไขสัญญา เป็นต้นไป

ต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติม สอบถามได้ที่ 0-2507-5861 ใน วัน-เวลา ราชการ

สูตรที่ใช้ในการคำนวณค่า K

คำถาม : สูตรที่ใช้ในการคำนวณค่า K ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 สค. 2532 จำนวน 35 สูตรนั้น ถ้ามอง นอกเหนือจาก 35 สูตร ดังกล่าวแล้ว มีอีกหรือไม่

CMI ตอบ สูตรการคำนวณค่า K ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2532 มีทั้งหมด 35 สูตรเท่านั้น ซึ่งเป็นสูตรตามระเบียบของสำนักงบประมาณ

สงสัยว่าสูตรค่า K ของสำนักงบประมาณมี 2 แบบ ในเล่ม

คำถาม : ในหนังสือของสำนักงบประมาณชื่อว่า "คู่มือการตรวจสอบเงินอุดหนุนค่าก่อสร้าง (ค่า K) ISBN 974-8104-17-6 ในบทที่ 2 มีสูตร แบบหนึ่ง ในภาคผนวก มีสูตร อีกแบบหนึ่ง มีวิธีการเลือกใช้อย่างไร เช่น บทที่ 2 หมวดที่ 2 งานดิน สูตร K 2.1 = $0.30 + 0.10 \text{ It} / \text{Io} + 0.40 \text{ Et} / \text{Eo} + 0.20 \text{ Ft} / \text{Fo}$ ภาคผนวก ก มติคณะรัฐมนตรี หมวดที่ 2 งานดิน สูตร K 2.1 = $0.40 + 0.40$

$\text{Et} / \text{Eo} + 0.20 \text{ Ft} / \text{Fo}$

CMI ตอบ สูตร งานดิน ข้อ 2.1 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2532 คือ $K = 0.30 + 0.10 \text{ It} / \text{Io} + 0.40 \text{ Et} / \text{Eo} + 0.20 \text{ Ft} / \text{Fo}$

ประมูลแบบ E-auction

คำถาม : ประมูลแบบ E-auction เวลาคิดค่า K เดือนที่เปิดซองประกวดราคา คือ วันที่ประมูล ใช่หรือไม่

CMI ตอบ ในการคิดค่า K เดือนที่เปิดซองประกวดราคาของการประมูลงานแบบ E-auction คือ วันที่ประมูล (เปิดซองประกวดราคา) งานได้ วันที่ประมูลครั้งแรกอาจจะยังไม่มีผู้ใดได้งาน ต้องดำเนินการใหม่จนกว่าจะมีผู้ได้งานตามเงื่อนไข

คำนวณค่าก่อสร้างอิฐบล็อก และอิฐมอญต่อ ตร.ม.

คำถาม : คำนวณค่าก่อสร้างอิฐบล็อก และอิฐมอญ / ตรม. เช่น 1. อิฐบล็อกใช้กี่ก้อน / ตรม. 2. อิฐมอญใช้กี่ก้อน / ตรม. 3. ปูน ทราาย ใช้ในการก่ออิฐมอญมากกว่าก่ออิฐบล็อกกี่เปอร์เซ็นต์ 4. เวลาในการก่ออิฐมอญ มากกว่าก่ออิฐบล็อกกี่เท่า

- CMI ตอบ**
1. ผนังก่ออิฐมอญครึ่งแผ่น
 - อิฐมอญ 138 ก้อน
 - ปูนซีเมนต์ 16 กก.
 - ปูนขาว 10.29 กก.
 - ทราายหยาบ 0.05 ลบ.ม.
 2. ผนังก่ออิฐบล็อก
 - อิฐบล็อก 13 ก้อน
 - ปูนซีเมนต์ 6.75 กก.
 - ปูนขาว 3.87 กก.
 - ทราายหยาบ 0.03 ลบ.ม.

ปริมาณเหล่านี้เพื่อเปอร์เซ็นต์แล้ว

วันเปิดซอง ในการคิดค่า K

คำถาม : ถ้าการคิดค่า K เปลี่ยนเป็นระบบ e-auction แล้ว จะคิดวันเปิดซองเป็นวันใด เช่น วันยื่นซองเอกสาร วันเคาะราคา ฯลฯ

CMI ตอบ วันเปิดซองประกวดราคา คือ วันเคาะราคาสุดท้ายที่ได้ผู้รับจ้างตามโครงการ รายละเอียดอื่นๆ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก สำนักมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ สำนักงบประมาณ โทร 0 2273 9027 ต่อ 3539

ดัชนีวัฏจักรเศรษฐกิจ
(Business Cycle Index: BCI)

ดัชนี

คำถาม : ดัชนีภาวะเศรษฐกิจ

BCI ตอบ

สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้จัดทำดัชนี 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ดัชนีราคา และดัชนีเศรษฐกิจ ในส่วนของดัชนีเศรษฐกิจจะประกอบด้วย

1. ดัชนีวัฏจักรธุรกิจ เป็นดัชนีที่แสดงทิศทาง และชี้แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ที่คำนวณจากตัวแปรสำคัญๆ ทางเศรษฐกิจ

2. ดัชนีวัฏจักรเงินเฟ้อ

3. ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค

4. ดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจ

5. ดัชนีภาวะธุรกิจส่งออก

6. ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการค้า และบริการ

ซึ่งดัชนีในข้อ 3-6 เป็นดัชนีแสดงทิศทางภาวะเศรษฐกิจที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภค ผู้ประกอบธุรกิจ และผู้ส่งออกตามลำดับ ถ้าต้องการทราบดัชนีภาวะเศรษฐกิจต่างๆ ไป หรือ ดัชนีเศรษฐกิจที่สำนักดัชนีฯ จัดทำ หรือ ตัวเลขดัชนีย้อนหลังสามารถดูได้ที่ www.price.moc.go.th หัวข้อ “ดัชนีเศรษฐกิจ” จะมีรายละเอียดของดัชนีแต่ละตัว

ข้อมูลดัชนีเศรษฐกิจรายเดือนย้อนหลัง

คำถาม : ข้อมูลเศรษฐกิจรายเดือนย้อนหลัง

BCI ตอบ

ดัชนีที่สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าจัดทำ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ดัชนีราคา และดัชนีเศรษฐกิจดัชนีเศรษฐกิจแต่ละตัวย้อนหลัง สามารถดูได้ดังนี้

1. ดัชนีวัฏจักรธุรกิจ :

www.price.moc.go.th/cbi/statistics/others/cycle4.xls

2. ดัชนีวัฏจักรเงินเฟ้อ :

www.price.moc.go.th/Inflation%20Cycle/statistics/others/INF4.xls

3. ดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจ (รายไตรมาส) :

www.price.moc.go.th/csbi/statistics/others/survgen4.xls

4. ดัชนีภาวะธุรกิจส่งออก :

www.price.moc.go.th/csei/statistics/others/surexp4.xls

5. ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค :

www.price.moc.go.th/cci/statistics/others/cci4.xls

6. ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการการค้าและบริการ :

www.price.moc.go.th/tssi/index_tssi.asp

เงินเฟ้อ เงินฝืด

คำถาม : ผลกระทบของเงินเฟ้อ เงินฝืด วัฏจักรเศรษฐกิจ

BCI ตอบ

วัฏจักรเศรษฐกิจ (หรือ วัฏจักรธุรกิจ) เป็นการขยายตัว และหดตัวของเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นช่วงๆ ประกอบด้วย

1) ช่วงฟื้นตัว เป็นช่วงที่เริ่มจากภาวะเศรษฐกิจซบเซา

2) ช่วงขยายตัว เป็นช่วงที่เศรษฐกิจเฟื่องฟู และขยายตัวจนถึงระดับสูงสุด

3) ชะลอตัว และ

4) ถดถอยจนถึงจุดต่ำสุด เป็นเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จึงเรียกว่า วัฏจักร โดยทั่วไปจะวัดจาก อัตราการเติบโตของ GDP หรือ GNP ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม การจ้างงาน และรายได้ เป็นต้น เราแบ่งข้อมูลที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจเป็น 3 ประเภท

(1) Leading Indicator เป็นตัวชี้วัดที่จะเปลี่ยนแปลงล่วงหน้า ก่อนการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ เช่น ดัชนีราคาหุ้น เป็นต้น

(2) Coincident Indicator เป็นตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นในระยะเวลาเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงภาวะเศรษฐกิจ เช่น GDP ยอดขาย ปริมาณการผลิต อัตราการว่างงาน เป็นต้น

(3) Lagging Indicator เป็นตัวชี้วัดที่เปลี่ยนแปลงหลังจากภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนไปแล้ว เช่น ยอดสินค้าคงเหลือต้นปี จำนวนเงินกู้รายจ่ายด้านสินค้านำเข้า เป็นต้น

ผลกระทบเงินฝืด ระดับราคาสินค้าและบริการมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ การเกิดภาวะเงินฝืดทำให้ผู้ประกอบการคาดคะเนผลกำไรในทางที่เลวลง เกิดความไม่มั่นใจในอนาคตส่งผลให้มีการชะลอ การลงทุน การผลิตลง จึงมีการจ้างงานลดลง ก่อให้เกิดปัญหาคนว่างงาน ประชาชนมีรายได้ลดลง ผลจากการที่รายได้ของประชาชนลดลงจะยิ่งส่งผลให้เศรษฐกิจถดถอย ชะงักเข้าสู่ระยะเศรษฐกิจตกต่ำ เนื่องจากประชาชนไม่มีกำลังซื้อที่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณของสินค้าและบริการ ทั้งหมดที่มีอยู่ในระบบเศรษฐกิจ (อุปสงค์มวลรวมมีปริมาณน้อยกว่าอุปทานมวลรวม) สำหรับผลที่มีต่อผู้มีรายได้ประจำ ลูกหนี้ และเจ้าหนี้กรณีที่เกิดภาวะเงินฝืดจะตรงกันข้ามกับกรณีที่เกิดภาวะเงินเฟ้อ กล่าวคือ ผู้มีรายได้ประจำ และเจ้าหนี้จะได้เปรียบ ส่วนลูกหนี้จะเสียเปรียบ สำหรับเหตุผลจะเป็นไปในทำนองเดียวกันกับของกรณีภาวะเงินเฟ้อ ส่วนผลที่มีต่อความต้องการถือเงิน เมื่อเกิดภาวะเงินฝืดขึ้น ความต้องการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอยของประชาชนจะมีน้อยลง อันเนื่องจากเงินจำนวนเดิมซื้อหาสินค้าได้ในปริมาณมากขึ้น

ดัชนีตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

คำถาม : ความหมายดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจ เช่น จีดีพี เป็นตัวชี้วัดเศรษฐกิจด้านใด วัตถุประสงค์อย่างไร

BCI ตอบ ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะ GDP และอัตราเงินเฟ้อ ดังนี้

1. GDP คือ ผลิตภัณฑ์ในประเทศ (Gross Domestic Product) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงว่าทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการจะเป็นทรัพยากรของพลเมืองในประเทศ หรือ เป็นของชาวต่างประเทศ แบ่งเป็น GDP ณ ราคาปัจจุบัน ซึ่งคิดมูลค่าผลผลิตเป็นเงินตามราคาตลาดของสินค้าและบริการเหล่านั้น และ GDP ณ ราคาคงที่คิดมูลค่าผลผลิตเป็นเงินตามราคา ปีที่กำหนดเป็นปีฐาน ทั้งนี้ GDP เป็นเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจด้านผลผลิต โดยทั่วไปจะใช้อัตราการเปลี่ยนแปลงของ GDP เป็นเครื่องชี้วัดว่าตอนนี้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวหรือหดตัวเท่าไร เช่น Q1/2547 GDP เท่ากับ 6.5 หมายถึง เศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่หนึ่งของปี 2547 ขยายตัวร้อยละ 6.5 และแนวโน้ม ปี 2547 ทั้งปีจะขยายตัวร้อยละ 6.0-7.0 โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้จัดทำ

2. เงินเฟ้อ (Inflation) หมายถึง ภาวะที่ระดับราคาของสินค้าและบริการโดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้อำนาจซื้อของเงินที่อยู่ในมือของประชาชนลดลง กล่าวคือ เงินจำนวนเท่าเดิมใช้จับจ่ายซื้อหาสินค้าและบริการได้ในปริมาณที่น้อยลง อย่างไรก็ตาม หากเกิดเงินเฟ้ออย่างอ่อนจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้ขยายตัว แต่ถ้าเงินเฟ้อสูงๆ จะส่งผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจ ในทางตรงข้ามกับเงินเฟ้อ คือ เงินฝืด (Deflation) คือ ภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยทั่วไปจะนิยมใช้ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index : CPI) เป็นเครื่องชี้วัดเงินเฟ้อ โดยใช้อัตราเงินเฟ้อ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของ CPI เช่น CPI ปี 2545 เท่ากับ 104.2 และปี 2546 เท่ากับ 106.1 ดังนั้นอัตราเงินเฟ้อปี 2546 เท่ากับร้อยละ 1.8 เป็นต้น การนำตัวเลขอัตราเงินเฟ้อไปใช้ประโยชน์ เช่น

- 1) ชี้นำค่าของเงินที่แท้จริง
- 2) ชี้นำค่าครองชีพของประชาชน
- 3) ใช้ในการปรับค่าจ้าง เงินเดือน บำเหน็จ บำนาญ และเงิน

ช่วยเหลือสวัสดิการสังคม

4) ใช้ในการพิจารณา วางนโยบาย แผน และประเมินผลกระทบของนโยบายทางเศรษฐกิจ

5) ใช้ในการประเมินรายรับที่ควรจะเป็นในการทำสัญญาระยะยาว เป็นต้น หน่วยงานที่จัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค คือ สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ดัชนีพ้องวัฏจักรธุรกิจและดัชนีชี้นำวัฏจักรธุรกิจ

คำถาม : ดัชนีพ้องวัฏจักรธุรกิจและดัชนีชี้นำวัฏจักรธุรกิจต่างกันอย่างไร

BCI ตอบ

โดยทางทฤษฎีแล้วต้องใช้ข้อมูล GDP รายเดือนเป็นดัชนีพ้องวัฏจักรธุรกิจ เพื่อดูวัฏจักรโดยรวมของประเทศ แต่เนื่องจากประเทศไทยไม่มี GDP รายเดือน จึงได้สร้างดัชนีพ้องวัฏจักรธุรกิจขึ้นเป็นแบบจำลอง GDP รายเดือน สำหรับเป็นแนวทางในการสร้างแบบจำลองดัชนีชี้นำวัฏจักรธุรกิจ เพื่อพยากรณ์ข้อมูลล่วงหน้า

ดัชนีวัฏจักรธุรกิจกับ GDP

คำถาม : ดัชนีวัฏจักรธุรกิจกับ GDP ต่างกันอย่างไร

BCI ตอบ

ดัชนีวัฏจักรธุรกิจเป็นดัชนีใช้ในการพยากรณ์ทิศทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการนำตัวแปรทางเศรษฐกิจมาสร้างเป็นแบบจำลอง ในขณะที่ GDP หรือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product) จะเป็นเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริงของประเทศ โดยคำนวณจากมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ

ข้อมูลวัฏจักรเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ

คำถาม : หากต้องการทราบวัฏจักรเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ไม่ทราบว่าจะหาได้จากที่ใด

BCI ตอบ

หน่วยงานต่างประเทศที่มีการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลวัฏจักรธุรกิจ (Business Cycle) หรือวัฏจักรเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ เช่น

1. The Conference Board : [www.conference-](http://www.conference-board.org/economics/bci/)

[board.org/economics/bci/](http://www.conference-board.org/economics/bci/)

2. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) :

<http://stats.oecd.org/wbos/Index.aspx?DatasetCode=M>

[EI CLI](http://stats.oecd.org/wbos/Index.aspx?DatasetCode=M)

3. สำนักงานสถิติประเทศต่างๆ

ดัชนีวัฏจักรธุรกิจและดัชนีวัฏจักรเงินเฟ้อ

คำถาม : ดัชนีวัฏจักรธุรกิจและดัชนีวัฏจักรเงินเฟ้อสามารถนำมาทำเป็นเครื่องชี้เศรษฐกิจระดับจังหวัดได้หรือไม่

BCI ตอบ

โดยทฤษฎีหรือทางเทคนิคสามารถทำได้ แต่ต้องมีข้อมูลที่ต่อเนื่องและระยะยาวเพียงพอสำหรับสร้างดัชนี ดังนั้นในทางปฏิบัติอาจจะทำได้ไม่ถนัดนักเพราะข้อมูลระดับจังหวัดอาจจะไม่มีความต่อเนื่องหรือมีความหลากหลายเพียงพอ อย่างไรก็ตาม เราสามารถนำเทคนิควัฏจักรธุรกิจ (Business Cycle) มาวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจระดับจังหวัดเฉพาะ เช่น ราคาสินค้า การผลิต การบริโภค การท่องเที่ยว แรงงาน เป็นต้น

กลุ่มธุรกิจ

คำถาม : ดัชนีวัฏจักรธุรกิจนี้ ใครเป็นผู้กำหนดกลุ่มธุรกิจที่ใช้เป็นดัชนีชี้นำดัชนีพ้อง ใช้เหตุผลอะไรในการเลือกกลุ่มธุรกิจนั้นๆ และสามารถหาข้อมูลได้จากที่ใดบ้าง

BCI ตอบ ในการกำหนดกลุ่มตัวแปรชี้้นำ และตัวแปรพ้องฯ ตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ไม่ได้มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่าจะต้องใช้ตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งเป็นตัวแปรชี้้นำ หรือ พ้องเท่านั้น โดยอาจจะศึกษาจากต่างประเทศที่จัดทำเรื่องนั้นๆ เป็นแนวทางเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวแปร ดังนี้

1. นัยสำคัญทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งได้ใช้ในการคัดเลือกตัวแปรขั้นต้น

2. ความเพียงพอในเชิงสถิติ (Statistical Adequacy) อันได้แก่คุณสมบัติของข้อมูล และวัฏจักรของตัวแปรในการให้ค่าทางสถิติในทิศทางใดทิศทางหนึ่งได้อย่างชัดเจน และเพียงพอ

3. ความคงเส้นคงวา (Consistency) ของวัฏจักรตัวแปร เช่น ถ้ามีคุณสมบัติในการเป็นตัวแปรชี้นำวัฏจักรธุรกิจ ก็จะต้องเป็นตัวแปรชี้นำอย่างสม่ำเสมอ ไม่กลายเป็นตัวแปรพ้อง หรือ ตัวแปรตามบ่อยครั้ง หรือ มีลักษณะแปรปรวนเป็นส่วนใหญ่

4. มีความสอดคล้อง (Conformity) กับภาวะวัฏจักรธุรกิจที่เกิดขึ้นจริง เช่น ถ้าเป็นตัวแปรชี้นำ จะต้องสามารถถูกจัดอยู่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนภาวะเศรษฐกิจโดยรวมที่เกิดขึ้นจริงในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้

5. วัฏจักรของข้อมูลต้องมีความราบรื่น (Smoothness) ไม่มีความสัมพันธ์ และแปรปรวนอย่างแนบแน่นไปตามความแปรปรวน หรือ เหตุการณ์ไม่ปกติทางเศรษฐกิจ

6. ความบอย และทันท่วงที (Currency and Timeliness) ของข้อมูล ซึ่งจะทำให้สามารถทำหน้าที่ชี้้นำได้อย่างรวดเร็ว

การคัดเลือกตัวแปรชี้นำขั้นต้นจากเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์

- (1) กลุ่มตัวแปรที่เป็นตัวผลักดันภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญ (Prime Movers)
- (2) กลุ่มตัวแปรขั้นแรกๆ ในวงจรการผลิต (Early Stage Indicators)

(3) กลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวกับการคาดการณ์ล่วงหน้า (Expectation Indicators)

(4) กลุ่มตัวแปรที่ปรับตัวไวต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ (Rapidly Responsive Indicators)

(5) กลุ่มตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเศรษฐกิจ และภาวะเงินเฟ้อโดยรวม

อัตราดอกเบี้ย

คำถาม : ถ้าประเทศไทยขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก จะส่งผลอย่างไรต่อเศรษฐกิจของประเทศ

BCI ตอบ การขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก จะเป็นการเพิ่มระดับการออม ทำให้การใช้จ่ายของประชาชนลดลง ส่งผลให้ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ และเงินเฟ้อลดลง แต่การดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยจะใช้อัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วัน เป็นช่องทางหลักในการดำเนินนโยบายการเงิน โดยถ้าคาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะเพิ่มขึ้นก็จะประกาศขึ้นอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วัน เพื่อส่งสัญญาณทางการเงิน ทำให้อัตราดอกเบี้ยตัวอื่นๆ ปรับตัวตาม ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจทั้งด้านการบริโภค และการลงทุนชะลอตัวลง ทำให้ปริมาณการผลิตและอัตราเงินเฟ้อชะลอตัวลง (ทั้งนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากอัตราดอกเบี้ยที่จะส่งผลต่อเงินเฟ้อ และปริมาณการผลิต)

ดัชนีประชากร

คำถาม : อยากทราบว่าจำนวนประชากรใช้วัดความเจริญทางเศรษฐกิจได้อย่างไร

BCI ตอบ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายที่สำคัญอย่างหนึ่ง

ในเศรษฐกิจมหภาค ทั้งนี้ก็เพื่อความกินดีอยู่ดีของประชาชนในระบบเศรษฐกิจ ฉะนั้นการมองในเรื่องของจำนวนประชากรจึงให้ความสนใจด้านอุปทานมวลรวม (ด้านการผลิต) ในอดีตประชากรจะเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร (แรงงานในระบบ) จะทำให้อุปทานมวลรวมเพิ่มขึ้น แต่ปัจจุบันเราสามารถเพิ่มอุปทานมวลรวมได้โดยการเพิ่มปัจจัยทุน/เทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของประชากรยังคงมีอยู่ โดยไม่เน้นที่จำนวนแต่อาจจะดูที่คุณภาพของประชากร

มาตรการทางการคลังของรัฐบาล

คำถาม : มาตรการทางการคลังที่รัฐบาลใช้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย

BCI ตอบ

มาตรการทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลใช้กระตุ้นเศรษฐกิจประกอบด้วย มาตรการการเงิน และมาตรการการคลัง ซึ่งมาตรการการคลังหลักๆ ก็เป็นมาตรการด้านภาษี และมาตรการด้านการใช้จ่าย หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติมสามารถหาได้ที่กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลนโยบายโดยตรง

การปรับขึ้นของอัตราดอกเบี้ย

คำถาม : การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย มีผลกระทบต่อใคร อย่างไรบ้าง ใครได้ ใครเสีย

BCI ตอบ

อัตราดอกเบี้ย เป็นเครื่องมือของนโยบายการเงิน โดยธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับดูแลผ่านกลไกตลาดเงิน การสูงขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในช่วงนี้ เพื่อช่วยดูแลแรงกดดันด้านอัตราเงินเฟ้อ และเพื่อให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในประเทศกลับเข้าสู่ระดับที่เหมาะสมต่อการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจและเอื้อต่อการขยายตัวอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจในระยะยาว

ผลกระทบต่อผู้มีเงินออมจะดีเพราะมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่สำหรับผู้

เป็นหนี้ เช่น ผ่อนบ้าน ก็จะต้องมีการเพิ่มขึ้น และยังมีผลต่อการไหลเข้าออกของเงินตราต่างประเทศ อัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น ทั้งนี้ ผลกระทบจะรุนแรงแค่ไหนขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยสูงแค่ไหน และเป็นเพียงระยะเวลานั้นๆ หรือระยะยาว และปัจจัยอื่นๆ หน่วยงานที่น่าจะให้คำตอบได้ดีเกี่ยวกับเรื่องอัตราดอกเบี้ย คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้ดูแลด้านนโยบายการเงิน

สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยในทางเศรษฐศาสตร์จะดูที่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง แต่เรามักพูดสั้นๆ ว่าอัตราดอกเบี้ย ฉะนั้น การที่อัตราดอกเบี้ย (ที่แท้จริง) สูงขึ้น ดันทุนทางการเงินเพิ่มขึ้น ทำให้การลงทุนในระบบเศรษฐกิจลดลง ส่งผลให้จ้างงานลดลง เมื่อไม่มีงานทำก็จะมีรายได้หรือรายได้ลดลง จึงทำให้การบริโภคลดลง และเมื่อการบริโภคการลงทุนในภาคธุรกิจก็ยิ่งลดลง จึงทำให้ GDP ของประเทศลดลง

ดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจ

คำถาม : ดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจชี้วัดอะไรได้บ้าง

BCI ตอบ

ใช้พยากรณ์เศรษฐกิจระยะสั้นร่วมกับดัชนีวัฏจักรธุรกิจ ดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการภาคเอกชนในอีก 3 เดือนข้างหน้า เกี่ยวกับผลประกอบการและเศรษฐกิจในภาพรวมว่าจะมีทิศทางเป็นอย่างไร ขยายตัว ทรงตัว หรือลดลง พร้อมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นในการประกอบธุรกิจและข้อเสนอแนะเพื่อให้ภาครัฐรับทราบ และเป็นแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหา

การสำรวจดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจ

คำถาม : ความถี่ วิธีการสำรวจข้อมูล และพื้นที่ที่ทำการสำรวจ

BCI ตอบ

สำรวจเป็นรายไตรมาส โดยในกรุงเทพฯ ใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ สำหรับภูมิภาคเจ้าหน้าที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเป็นผู้วางและรวบรวมแบบสอบถามส่งส่วนกลางเพื่อประมวลผลและจัดทำรายงาน

ทั้งนี้พื้นที่ในการสำรวจทั่วประเทศประกอบด้วยประเภทธุรกิจ 6 สาขาได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ก่อสร้าง การเงิน และบริการ

คำถาม : แบบสำรวจมีคำถามอะไรบ้าง

BCI ตอบ คำถามในแบบสำรวจประกอบด้วย ภาพรวมเศรษฐกิจ ธุรกิจ ในสาขาที่กำลังดำเนินการอยู่ ต้นทุนต่อหน่วย การจ้างงานและการขยายกิจการ ข้อตอบมี 3 ระดับ คือ ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น ไม่เปลี่ยนแปลง และแย่ลง/ลดลง

คำถาม : วิธีอ่านค่าดัชนี

BCI ตอบ การจัดทำดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจ ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของนักธุรกิจที่ตอบว่าดี ไม่เปลี่ยนแปลง หรือลดลง จากช่วงไตรมาสที่ผ่านมาซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจึงต้องแปลงข้อมูลเชิงคุณภาพให้เป็นตัวเลข กล่าวคือถ้าตอบว่าดี/เพิ่มขึ้นให้ค่า = 1 ถ้าตอบว่าไม่เปลี่ยนแปลงให้ค่า = 0.5 ถ้าตอบว่าไม่ดี/ลดลงให้ค่าเท่ากับ = 0 ทั้งนี้ค่าดัชนีที่ได้จะอยู่ระหว่าง 0 – 100

หากผลการสำรวจค่าดัชนีที่ได้อยู่เหนือค่า 50 แสดงว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดว่าเศรษฐกิจอยู่ในช่วงขยายตัว แต่ถ้าค่าดัชนีอยู่ต่ำกว่าค่า 50 แสดงว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดว่าเศรษฐกิจอยู่ในช่วงหดตัว

คำถาม : กลุ่มตัวอย่างได้มาอย่างไร

BCI ตอบ ได้จากการหาสัดส่วนธุรกิจรายสาขาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP : Gross Domestic Product) และผลิตภัณฑ์มวลรวมราย

จังหวัด (GPP : Gross Provincial Product) เฉลี่ย 3 ปีย้อนหลัง ซึ่งข้อมูลเบื้องต้นได้จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ดัชนีภาวะธุรกิจส่งออกและดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจส่งออก

คำถาม : ยอดรวมสินค้าส่งออก (ดัชนีมูลค่าส่งออก) และคำสั่งซื้อสินค้าส่งออก (ดัชนีคำสั่งซื้อใหม่) เป็นไปตามแนวโน้มความเป็นจริงหรือไม่

BCI ตอบ ดัชนีมูลค่าส่งออก และดัชนีคำสั่งซื้อใหม่ ส่วนใหญ่เป็นไปตามแนวโน้มมูลค่าส่งออกและคำสั่งซื้อใหม่ตามความเป็นจริง เนื่องจากคำตอบที่ได้มาจากผู้ส่งออกทั่วประเทศ ซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบสุ่มตัวอย่าง ซึ่งสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าจะทำการทดสอบควบคู่ไปกับมูลค่าการส่งออกจริงเป็นระยะๆ

คำถาม : สินค้าคงคลัง และมูลค่าส่งออก มีความสอดคล้องกันหรือไม่

BCI ตอบ ดัชนีสินค้าคงคลัง และดัชนีมูลค่าส่งออก ที่ได้รับจากผู้ส่งออกมีความสอดคล้องกันเนื่องจากในแบบสอบถามได้มีการแยกในเชิงมูลค่าและปริมาณของสินค้าคงคลังและมูลค่าสินค้าส่งออก ซึ่งสามารถนำคำตอบดังกล่าวมาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของสินค้าคงคลังและมูลค่าสินค้าส่งออกต่อไปได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์ตรงข้ามกัน กล่าวคือ เมื่อดัชนีสินค้าคงคลังน้อย ดัชนีมูลค่าส่งออกจะมาก

คำถาม : ได้มีการนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆที่ได้รับจากผู้ส่งออกไปแก้ไขหรือไม่

BCI ตอบ ได้มีการนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆจัดทำในรายงานดัชนีภาวะธุรกิจส่งออก(รายเดือน)และดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจส่งออก(รายไตรมาส) ซึ่งได้นำเสนอไปยังผู้บริหารกระทรวงพาณิชย์ ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ และอธิบดีกรมต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะดังกล่าวและนำไปแก้ไขได้อย่างเหมาะสมและทันเวลาที่ต่อไป

คำถาม : ดัชนีภาวะธุรกิจส่งออกสามารถสะท้อนภาวะการส่งออกได้อย่างไรบ้าง

BCI ตอบ ขออธิบายถึงข้อมูลที่จัดเก็บก่อนเพื่อโยงถึงว่าการจัดทำดัชนีชุดนี้สามารถสะท้อนภาวะการส่งออกด้านใดบ้าง เนื่องจากข้อมูลที่จัดเก็บประกอบด้วยคำถามในเรื่องของยอดรวมการส่งออก / คำสั่งซื้อใหม่ / สินค้าคงคลัง / และการจ้างงาน ซึ่งแสดงทิศทางการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านมูลค่าเมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา เมื่อข้อมูลเหล่านี้มีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่องจะสามารถมองเห็นวัฏจักรของการส่งออกได้ เนื่องจากการเป็นกรอบการสอบถามผู้ส่งออกครอบคลุมหลายกลุ่มสินค้า

ส่วนคำถามเรื่องคำสั่งซื้อใหม่ก็สามารถนำมาใช้คาดการณ์การส่งออกในระยะสั้น ๆ เนื่องจากคำสั่งซื้อใหม่ เป็นตัวชี้หน้าภาวะการส่งออกและเป็นตัววัดความแข็งแกร่งของภาคการผลิตในอนาคตอีกด้วย ด้านสินค้าคงคลังจะสะท้อนสินค้าที่อยู่ในคลังเพื่อรอการผลิตต่อหรือการขาย ส่วนด้านการจ้างงานสามารถนำมาใช้วัดกำลังการผลิตของภาคการส่งออกและการเจริญเติบโตภาคการส่งออก อีกทางหนึ่งข้อมูลทั้งหลายเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ในด้านอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

คำถาม : ดัชนีภาวะธุรกิจส่งออกและดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจส่งออกต่างกันอย่างไร

BCI ตอบ ดัชนีภาวะธุรกิจส่งออกจัดเก็บข้อมูลเป็นรายเดือนประกอบด้วย

ข้อถาม 6 ข้อ ส่วนในเดือนของแบบสอบถามที่เป็นไตรมาส คือ มีนาคม / มิถุนายน / กันยายน / ธันวาคมจะเพิ่มข้อถามขึ้นมา 2 ข้อ คือ การคาดการณ์ภาวะการส่งออกและการคาดการณ์ความสามารถในการแข่งขันใน 3 เดือน ข้างหน้า ดังนั้นในเดือนที่เป็นไตรมาสจึงใช้ชื่อ ดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจส่งออก ส่วนดัชนีภาวะธุรกิจส่งออกเป็นรายงานประจำเดือน

ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภค

คำถาม : สรุปความหมายของคำว่า "ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภค"

BCI ตอบ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค คือ เครื่องชี้วัดความรู้สึก (sentiment) ของผู้บริโภค (ประชาชน) ที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และในอนาคตระยะสั้น ประมาณ 3-6 เดือนข้างหน้า ถ้าผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ดี หรือเชื่อมั่นต่อภาวะเศรษฐกิจ ก็จะสะท้อนได้ว่าการใช้จ่ายของผู้บริโภคในช่วงนี้น่าจะดี ซึ่งจะส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม แต่ในทางตรงข้าม ถ้าผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ไม่ดี หรือ ไม่เชื่อมั่นต่อภาวะเศรษฐกิจก็จะสะท้อนว่าการใช้จ่ายของผู้บริโภคในช่วงนี้น่าจะน้อยลง หรือ เป็นไปอย่างระมัดระวังซึ่งอาจจะส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจชะลอตัวลงได้ ประโยชน์ของดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค

1. เพื่อใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยทางเศรษฐกิจล่วงหน้า

2. เพื่อให้ทราบแนวโน้มการใช้จ่าย การบริโภคสินค้า และบริการของประชาชนในปัจจุบัน และอนาคต สำหรับให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน นำไปใช้วางแผนนโยบาย และกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค ของ ม.หอการค้า กับ ของ MOC ต่างกันอย่างไร

คำถาม : จากเว็บของธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ของ ม.หอการค้าไทย ซึ่งค่าดัชนีเกิน 100 นั่นคือ ถ้าเกิน 100 แปลว่าความเชื่อมั่นดี แต่ของที่นี่ ดัชนีจะไม่เกิน 100 (สูงกว่า 50 แปลว่าดี) อธิบายความแตกต่าง และถ้าจะใช้อ้างอิง ควรจะใช้ตัวเลขใด

BCI ตอบ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค (CCI) ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่มีค่าดัชนีเกิน 100 เนื่องจากจะมีระดับค่าดัชนี อยู่ระหว่าง 0 - 200 ซึ่งถ้าค่าดัชนีที่ได้มีค่าเกิน 100 หมายถึง ความเชื่อมั่นผู้บริโภคต่อภาวะเศรษฐกิจ " ดี " แต่ในกรณี CCI ของทางสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ นั้น จะมีระดับค่าดัชนี อยู่ระหว่าง 0 - 100 ซึ่งถ้าค่าดัชนีที่ได้มีค่าเกิน 50 หมายถึง ความเชื่อมั่นผู้บริโภคต่อภาวะเศรษฐกิจ " ดี " ฉะนั้นจึงหมายถึง การจัดทำดัชนีดังกล่าวอยู่ภายใต้แนวคิด และหลักการเดียวกันแต่แตกต่างกันตรงที่ระดับช่วงคะแนนเท่านั้น และการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้อ้างอิง สามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ทั้งสองแห่ง

ประโยชน์ของดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค

คำถาม : ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค สามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง

BCI ตอบ ประโยชน์ของดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค

1. เพื่อใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยทางเศรษฐกิจล่วงหน้า
2. เพื่อให้ทราบแนวโน้มการใช้จ่าย การบริโภคสินค้า และบริการของประชาชนในปัจจุบัน และอนาคต สำหรับให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนนำไปใช้วางแผนนโยบาย และกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ค่าดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคมีค่าติดลบได้หรือไม่

คำถาม : ค่าดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคมีค่าติดลบได้หรือไม่

BCI ตอบ ค่าดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคไม่มีค่าติดลบ เนื่องจาก ระดับของค่าดัชนีจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0- 100 โดยมีเกณฑ์ในการอ่านค่าดังนี้

ถ้าดัชนีใกล้ 100 แสดงว่า ความเชื่อมั่นผู้บริโภค ต่อภาวะเศรษฐกิจ "ดี"

ถ้าดัชนีใกล้ 0 แสดงว่า ความเชื่อมั่นผู้บริโภค ต่อภาวะเศรษฐกิจ "ไม่ดี"

สูตรที่ใช้ในการคำนวณค่าดัชนี

$$\text{ค่าดัชนี} = \left(\frac{\% \text{ของผู้ตอบว่า "ดี"}}{\% \text{ของผู้ตอบว่า "ดี"} + \% \text{ของผู้ตอบว่า "ไม่ดี"}} \right) \times 100$$

เมื่อพิจารณาจากสูตรจะพบว่าค่าดัชนีที่คำนวณได้จะไม่มีค่าติดลบ

คำถาม : ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคมีการจัดทำในประเทศใดบ้าง

BCI ตอบ การจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคได้ริเริ่มจัดทำขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรก นอกจากประเทศสหรัฐอเมริกา ยังมีประเทศเบลเยียม ฝรั่งเศส เยอรมันนี อิตาลี เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก อังกฤษ ไอร์แลนด์ กรีซ โปรตุเกสและสเปน ส่วนในภูมิภาคเอเชีย ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศแรกที่ได้จัดทำดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคในส่วนของประเทศไทย ได้มีการจัดตั้งโครงการเพื่อจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคขึ้นระหว่าง ปี พ.ศ. 2542 – 2543

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคลดลง

คำถาม : ปัจจัยสำคัญใดที่เป็นเหตุให้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคมีค่าลดลง

BCI ตอบ ปัจจัยสำคัญที่เป็นเหตุให้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคมีค่าลดลง คือ

1. ปัญหาความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง
2. ปัญหาค่าครองชีพและราคาน้ำมันสูง
3. ปัญหาการว่างงาน

ดัชนีและข้อมูลเศรษฐกิจภูมิภาค
(Regional Price Index: RPI)

วิเคราะห์เศรษฐกิจ

คำถาม : วิเคราะห์ปัญหาความเติบโตทางเศรษฐกิจ ความยากจนและการกระจายรายได้ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

RPI ตอบ จากข้อมูล Gross Provincial Product (GPP) และ Per Capita GPP ของสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่ปี 2001 ก็ขยายตัวได้ดีมาตลอด อย่างไรก็ตาม อาจจะต้องรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ หน่วยงาน เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติ ฯลฯ มาประกอบกัน และที่เว็บไซต์นี้ก็มีข้อมูลของสุราษฎร์ธานีพอควร

ดชนีราคาผู้บริโภค

คำถาม : ข้อมูลสถิติดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัดของจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด และดัชนีราคาผู้บริโภคของภาคตะวันออกในปี 2525(1982) - 2547(2004)

RPI ตอบ ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดจันทบุรี เริ่มจัดทำและเผยแพร่ ตั้งแต่ปี 2541 จนถึงปัจจุบัน สำหรับจังหวัดระยอง และตราด จัดทำ และเผยแพร่ ปี 2545 จนถึงปัจจุบัน ดูข้อมูลได้จาก www.price.moc.go.th/cpi_province/index.asp เลือกหัวข้อดัชนีราคา ย้อนหลัง เลือกตารางสรุปดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด (หมวดใหญ่)

ส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของภาคตะวันออกไม่ได้จัดทำ แต่ จังหวัดระยอง และจันทบุรี เป็นตัวแทนในการจัดเก็บราคาขายปลีกสำหรับ คำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคของภาคกลาง

ตัวเลขเงินเฟ้อของภาคกับจังหวัด

คำถาม : อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภคของภาค กับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาของจังหวัดในภาคนั้น ๆ จำเป็นต้องไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ เพราะอะไร

RPI ตอบ ควรจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่สำหรับการจัดทำดัชนีราคาของภาคกับจังหวัดมีความแตกต่างกันที่ concept โดยมีลักษณะคร่าวๆ ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทน

- สมาชิกครัวเรือน
- แหล่งจัดเก็บ ดัชนีภาค/ประเทศใช้อำเภอเมือง/เขตเทศบาล ดัชนีจังหวัดใช้อย่างน้อย 2-3 อำเภอ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่จังหวัด
- รายได้การของครัวเรือน

ภาพรวมดัชนีราคา
(Price Index: PI)

สูตร

คำถาม : สูตรที่ใช้คำนวณดัชนีราคา

คำตอบ

สูตรที่ใช้ในการคำนวณดัชนีราคาโดยทั่วไปคือ

1. วิธีการของ Laspeyres กำหนดให้ปริมาณการบริโภคคงที่
2. วิธีการของ Passche กำหนดให้ปริมาณการบริโภคเปลี่ยนแปลงตามค่าปัจจุบัน
3. วิธีการของ Fisher เป็นการเฉลี่ยดัชนีของ Laspeyres และ Passche

ดัชนีที่ได้ทั้ง 3 วิธีจะได้ค่าใกล้เคียงกัน แต่จะแตกต่างกันเล็กน้อย โดยที่วิธีการของ Laspeyres จะประมาณค่าสูง (Overestimate) ขณะที่วิธีการของ Passche จะประมาณค่าต่ำ (Underestimate) เช่น กรณีที่ 1 ถ้าราคาปัจจุบันเพิ่มขึ้น ดัชนีแบบ Laspeyres จะสูงกว่า Passche กรณีที่ 2 ถ้าราคาปัจจุบันลดลง ดัชนีแบบ Laspeyres จะต่ำกว่า Passche ดังนั้นจึงมีวิธีการของ Fisher ที่ค่าดัชนีจะอยู่ระหว่าง Laspeyres และ Passche

ดังนั้น การใช้สูตรใดนั้นขึ้นอยู่กับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ แต่วิธีการที่นิยมใช้อย่างเป็นสากลคือวิธีการของ Laspeyres

สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า คำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคและผู้ผลิต โดยใช้วิธี Laspeyres เนื่องจากในทางปฏิบัติแล้ว วิธีการของ Laspeyres เสียค่าใช้จ่ายในการสำรวจไม่สูง สะดวกต่อการจัดเก็บข้อมูลและสามารถเผยแพร่ได้รวดเร็ว โดยมีการดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับการวัดความเคลื่อนไหวของราคาสินค้า และสามารถปรับปรุงรายการสินค้าหรือลักษณะจำเพาะต่างๆ ตามความเหมาะสม ในขณะที่วิธีการแบบ Passche จะได้ข้อมูลค่อนข้างช้า และใช้งบประมาณสูง

ข้อบกพร่องของรายได้ประชาชาติ

คำถาม : ข้อบกพร่องของรายได้ประชาชาติคืออะไร

คำตอบ

มีผู้ให้ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับรายได้ประชาชาติที่น่าสนใจ ดังนี้

- 1) สินค้าและบริการขั้นสุดท้ายบางอย่างได้มีการผลิตจริง แต่ไม่ได้ซื้อขายผ่านตลาด จึงไม่มีการบันทึกไว้ในรายได้ประชาชาติ
- 2) รายได้ประชาชาติ ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อเวลาว่าง หรือ เวลาพักผ่อน (leisure) ของบุคคล เช่น GDP43 = 500 ล้านบาท แต่ทำงาน 8 ชั่วโมง / วัน กับ GDP44 = 1,000 ล้านบาท แต่ทำงาน 20 ชั่วโมง/วัน
- 3) สินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่มีการซื้อขายกันจริงแต่ไม่ได้มีการบันทึกรวมไว้ในรายได้ประชาชาติเนื่องจากเป็นสิ่งผิดกฎหมาย
- 4) ส่วนประกอบของรายได้ประชาชาติ การผลิตที่มีผลกระทบในทางลบต่อสังคมส่วนรวม บุหรี่ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สินค้าฟุ่มเฟือยต่างๆ เป็นต้น
- 5) รายได้ที่เกิดจากอาชีพอิสระต่างๆ ที่ไม่มีการบันทึกหรือบันทึกต่ำกว่าความเป็นจริง ทำให้รายได้ประชาชาตินั้นต่ำกว่าความเป็นจริง
- 6) รายได้ประชาชาติไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการกระจายสินค้า และบริการว่าถูกแบ่งสรรอย่างไร
- 7) รายได้ประชาชาติไม่คำนึงถึงความเสียหาย ที่การผลิตก่อให้เกิดขึ้นแก่สังคม : สวัสดิการและคุณภาพชีวิตลดลง --> Social Cost สูง --> ไม่ได้นำไปหักใน GDP --> รายได้ประชาชาติแสดงสวัสดิการทางเศรษฐกิจที่สูงเกินความเป็นจริง (ที่มา : <http://fuangfah.econ.cmu.ac.th/Website%20econ/center/lec/100sp/9.ppt>)

ดัชนีชี้วัดอัตราเงินเฟ้อ

คำถาม : หากเปรียบเทียบดัชนีราคาผู้บริโภคกับดัชนีราคาผู้ผลิตของทั้งประเทศ และระดับภาคในปัจจุบัน (เดือนกรกฎาคม) แล้วคำนวณหาอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยใช้เดือนเดียวกันจะได้คำตอบเท่าไร

คำตอบ การเปรียบเทียบค่าดัชนีเพื่อหาอัตราเปลี่ยนแปลงต้องเปรียบเทียบกับดัชนีเดียวกัน ปีฐานเดียวกัน ดัชนีราคาผู้บริโภค และดัชนีราคาผู้ผลิต มีวัตถุประสงค์ โครงสร้างและปีฐานที่แตกต่างกัน จะนำค่าดัชนีมาเปรียบเทียบกันไม่ได้

ดัชนีราคาผู้ผลิต และดัชนีราคาผู้บริโภค

คำถาม : ดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นตัวแทนราคาของผู้บริโภคในประเทศสามารถซื้อได้ ส่วนดัชนีราคาผู้ผลิตเป็นตัวแทนราคาของผู้ผลิตได้รับหน้าโรงงาน ความเข้าใจนี้ถูกต้องหรือไม่ แล้วดัชนีอะไรที่สามารถใช้เป็นตัวแทนราคาสินค้าในประเทศไทยได้และมีการจัดทำดัชนีราคาสินค้าในประเทศแยกตามหมวดที่สำคัญๆ หรือไม่

คำตอบ 1. ดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นตัวแทนราคาของผู้บริโภคในประเทศสามารถซื้อได้ ชื่อในที่นี้คือการจ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าสำหรับการครองชีพในภาวะปกติที่สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติ

2. ส่วนดัชนีราคาผู้ผลิตเป็นตัวแทนราคาของผู้ผลิตได้รับหน้าโรงงาน

3. ความเข้าใจในสองประเด็นนั้นถูก

4. ดัชนีที่สามารถใช้เป็นตัวแทนราคาสินค้าในประเทศไทยได้นั้น

หากเป็นราคาสินค้าขายปลีก ก็สามารถใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นตัวแทนราคาสินค้าได้รวม 373 รายการ

5. ดัชนีราคาสินค้าในประเทศไทยแยกตามหมวดที่สำคัญๆ นั้น ปัจจุบันก็มีการแบ่งแยกเป็นหมวดย่อย และเป็นกลุ่มให้แล้วสามารถค้นหารายละเอียดได้ใน www.price.moc.go.th

สูตร Laspeyres

คำถาม : สูตร Laspeyres formula ต่างจาก Laspeyres อย่างไร

คำตอบ

1. Laspeyres formula คือ สูตรที่ประเทศต่าง ๆ ใช้ในการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภค เพราะเป็นสูตรที่เหมาะสมสำหรับการคำนวณวัดความเคลื่อนไหวของราคาสินค้า เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่กำหนด เป็นสูตรที่ไม่ถ่วงน้ำหนัก ซึ่งผลที่ได้จะไม่ตรงกับหลักความเป็นจริง

2. เนื่องจากในมูลค่าการบริโภคของครัวเรือนของสินค้าแต่ละครัวเรือนจะไม่เท่ากัน ดังนั้น เพื่อให้การคำนวณตรงกับมูลค่าหรือค่าใช้จ่ายในการบริโภคจึงได้นำการใช้จ่ายของครัวเรือน สินค้าในแต่ละรายการมาเป็นตัวถ่วงน้ำหนัก สูตรจะเป็น

$$I_t = \frac{\sum \left[Q_0 P_0 \times \frac{P_t}{P_0} \right]}{\sum Q_0 P_0} \times 100$$

โดยที่

I_t = ดัชนีราคาเดือนปัจจุบัน

$P_0 Q_0$ = น้ำหนักปีฐาน

P_t = ราคาสินค้าเดือนปัจจุบัน

P_0 = ราคาสินค้า ณ ปีฐาน

3. แต่เนื่องจากในการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภค มีปัญหาในด้านราคาสินค้าขาดหาย การปรับเปลี่ยนสินค้า สินค้าที่มีลักษณะจำเพาะใหม่ ทำให้สูตรในข้อ 2 ไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ ดังนั้นจึงให้มีการดัดแปลงสูตรเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้เรียกว่า Modifies Laspeyres (ตัวอย่างสูตรดูที่คู่มือดัชนีราคาผู้บริโภค)

$$I_t = \frac{\sum \left[Q_0 P_{t-1} \times \frac{P_t}{P_{t-1}} \right]}{\sum Q_0 P_{t-1}} \times I_{t-1}$$

โดยที่

$$\begin{aligned} I_t &= \text{ดัชนีราคาเดือนปัจจุบัน} \\ I_{t-1} &= \text{ดัชนีราคาเดือนก่อนหน้า} \\ P_t &= \text{ราคาสินค้าเดือนปัจจุบัน} \\ P_{t-1} &= \text{ราคาสินค้าเดือนก่อนหน้า} \\ Q_0 &= \text{ปริมาณสินค้า ณ ปีฐาน} \end{aligned}$$

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์

คำถาม : ความหมายของดัชนีตลาดหลักทรัพย์

คำตอบ

คำจำกัดความของดัชนีตลาดหลักทรัพย์

โดยทั่วไป คือ ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือ SET INDEX เป็นดัชนีราคาหุ้นที่คำนวณแบบถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่า

หลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งคำนวณโดยใช้หุ้นสามัญจดทะเบียนทุกตัวในตลาดหลักทรัพย์ มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ (SET Index) = (มูลค่าตลาดรวมวันปัจจุบัน (Current market Value) x 100) / มูลค่าตลาดรวมวันฐาน (Base Market Value)

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นดัชนีเปรียบเทียบมูลค่าตลาดของหลักทรัพย์ที่เป็นหุ้นสามัญทั้งหมด ที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในวันปัจจุบัน กับมูลค่าตลาดหลักทรัพย์ในวันฐาน คือ วันที่ 30 เมษายน 2518 โดยมีการปรับฐานการคำนวณ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงของจำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียน เช่น เมื่อมีการรับหรือเพิกถอนหลักทรัพย์ การรับหุ้นเพิ่มทุน เป็นต้น เพื่อให้การเคลื่อนไหวของดัชนีสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์

(http://www.set.or.th/th/education/glossary/glossary_ps.html)

หรือ จะเป็นคำจำกัดความของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ จากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง คือ ดัชนีราคาหุ้นที่ช่วยทำให้นักลงทุนเข้าใจถึงภาพรวมของมูลค่าของหุ้น เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าของตราสารประเภทอื่นๆ เช่น พันธบัตร หุ้นกู้ และตราสารการเงินอื่นๆ ในตลาดการเงิน

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์จะมีการแก้ไขปรับปรุงทุกครั้งที่มีการรับหุ้นจดทะเบียนใหม่ หรือ หุ้นที่ถอดถอนออกจากตลาด หรือ มีการเปลี่ยนแปลงฐานทุนของบริษัทจดทะเบียนหรือปัจจัยอื่นๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อ

สูตรที่ใช้ในการคำนวณดัชนีตลาดหลักทรัพย์ คือ

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ = (มูลค่าตลาดรวมของหุ้นสามัญทั้งหมด ณ วันปัจจุบัน x 100) / มูลค่าตลาดรวมของหุ้นสามัญทั้งหมด ณ วันฐาน

(<http://www.fpo.go.th/fseg/Index.php?body=../Source/Word/Word.php&Language=Thai>)

ปีฐาน

คำถาม : ความหมายของปีฐาน

คำตอบ

ปีฐาน หมายถึง ปีที่ใช้เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของค่าดัชนีกับปีอื่น ๆ โดยกำหนดให้ดัชนีราคา ณ ปีฐานเท่ากับ 100

ปีที่กำหนดให้เป็นปีฐานจะต้องเป็นปีที่ภาวะเศรษฐกิจปกติไม่เป็นปีที่เศรษฐกิจซบเซาหรือปีที่เกิดเหตุการณ์ผิดปกติ และจะต้องเป็นปีที่สามารถรวบรวมข้อมูลการผลิต การตลาดของประเทศได้ค่อนข้างสมบูรณ์ เพียงพอที่จะใช้เป็นปีฐานในการเปรียบเทียบได้

ลาสเปร์&ปาเชร์

คำถาม : ข้อดีข้อเสียของดัชนีแบบลาสเปร์และปาเชร์

คำตอบ

ข้อดีและข้อเสียของ Laspeyres และ Paasche

ดัชนีแบบ Laspeyres

ข้อดี

1. สามารถนำดัชนีปีต่างๆมาเปรียบเทียบกันได้เนื่องจากใช้ฐานเดียวกัน
2. การใช้ปริมาณในปีฐานเป็นตัวถ่วงน้ำหนัก ทำให้การจัดเก็บข้อมูลทำได้ง่าย และค่าใช้จ่ายไม่สูง
3. สามารถคำนวณหาดัชนีราคาปีต่างๆ ได้ง่าย เนื่องจากตัวหารคงที่

ข้อเสีย

การใช้ปริมาณปีฐานถ่วงน้ำหนัก อาจไม่ถูกต้องนัก เนื่องจากปริมาณสินค้าที่ใช้ในแต่ละปีอาจไม่เท่ากัน หรือ สินค้าบางชนิดเสื่อมความนิยมไป จึงทำให้การใช้ปีฐานถ่วงน้ำหนักของราคาปีที่ n ไม่ถูกต้อง

ดัชนีแบบ Paasche

ข้อดี

การใช้ปริมาณสินค้าในช่วงที่ต้องการหาดัชนีเป็นตัวถ่วงน้ำหนัก ดังนั้น มูลค่าของการใช้สินค้าแต่ละชนิดในช่วงเวลาที่ n จึงมีความถูกต้องมากกว่า Laspeyres

ข้อเสีย

1. การคำนวณยุ่งยากกว่า Laspeyres เนื่องจากต้องหาปริมาณปัจจุบันซึ่งทำได้ยาก นอกจากนี้ ตัวหารจะเปลี่ยนไปเพราะปริมาณเปลี่ยนแปลงไป

2. ไม่สามารถนำค่าดัชนีของช่วงเวลาต่างๆมาเปรียบเทียบกันได้ ถึงแม้กำหนดเวลาฐานให้เป็นเวลาเดียวกัน เพราะปริมาณที่นำมาหารเปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น ในทางปฏิบัติจะไม่นิยมใช้ดัชนีราคาของ Paasche และ Fisher เนื่องจากคำนวณยุ่งยากกว่า และค่าใช้จ่ายสูงกว่า Laspeyres

นิยามดัชนีราคา

คำถาม : นิยามของดัชนีราคาผู้บริโภคและดัชนีราคาผู้ผลิตคืออะไร

คำตอบ

ดัชนีราคาผู้ผลิต Producer Price Index (PPI) คือ ตัวเลขแสดงการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าโดยเฉลี่ยที่ผู้ผลิตในประเทศได้รับในช่วงเวลาหนึ่ง เปรียบเทียบกับช่วงเวลา ฐาน ปีฐาน

ดัชนีราคาผู้บริโภค Consumer Price Index (CPI) เครื่องมือทางสถิติที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงราคาขายปลีกของสินค้าและบริการในปริมาณที่เท่ากันในช่วงระยะเวลาหนึ่งเทียบกับราคาสินค้าอย่างเดียวกันในช่วงเวลาดังต้น เรียกว่า ปีฐาน (Base Year)

ปีฐานดัชนี

คำถาม : ปีฐานของดัชนีราคาผู้บริโภค และดัชนีราคาผู้ผลิต

คำตอบ

ดัชนีราคาผู้บริโภคในปัจจุบันใช้ปี 2545 เป็นปีฐาน

ดัชนีราคาผู้ผลิตในปัจจุบันใช้ปี 2543 เป็นปีฐาน

ดัชนีที่คำนวณได้ในแต่ละเดือนจะต้องเปรียบเทียบกับเวลา ฐาน ปีฐาน = 100 และดัชนีในแต่ละเดือนที่ได้จากราคาสินค้าที่จัดเก็บจะต้องนำการเปลี่ยนแปลงของราคาไปเปรียบเทียบกับราคา ฐาน ปีฐาน

ชื่อเต็มของดัชนี

คำถาม : อยากทราบค่าเต็มของคำต่อไปนี้ - CPI - PPI - CORE CPI – CMI –
EXI - IMI - RFTI

คำตอบ

ค่าเต็มและคำย่อของดัชนีมีดังนี้

- ดัชนีราคาผู้บริโภค Consumer Price Index : CPI
- ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน Core Consumer Price Index:
CORE CPI
- ดัชนีราคาผู้ผลิต Producer Price Index : PPI
- ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง Construction Materials Price Index :
CMI
- ดัชนีราคาส่งออกของประเทศไทย Export Price Index : EXI
- ดัชนีราคานำเข้าของประเทศไทย Import Price Index : IMI
- ดัชนีค่าบริการขนส่งสินค้าทางถนน Road Freight Transport
Index : RFTI